

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarja
Valla Infoleht
internetis
www.v-maarja.ee

Nr 1 (301)

JAANUAR 2020

TASUTA

Ole koos meiega: [facebook](#)

Rakkes mälestati lubjakuningat

Karl Kadakale, lubja tööstusliku tootmise alusepanijale Rakkes, palgeldati tema läheneva 160. sünniaastapäeva eel Rakke Hariduse Seltsi algatusel koostöös Nordkalk AS Rakke Lubjatehase ja Väike-Maarja vallavalitsusega väarikas mälestuspink.

Meister Ain Aasa käe all valminud paekivist pingi kujundus on lubjakuningale igati vääriline. Pingile leiti väga sobiv asukoht, sest sellel istudes avaneb suurepärase vaade kõigile endisaegse peremehe ehitistele. Pingilt eemaldasid katte Karl Kadaka lähedased.

Lisaks Rakkest nelja kilomeetri kaugusel Kamarikul rajatud, viiele lubjapõletamise maa-ahjule ehitas Karl Kadak 1910. aastal Rakkesse esimese ja 1913. aastal teise ringahju. Nii valmis tootmisvõimsusel Eesti suurim ja Baltimaade üks suurimaid lubjavabrikuid. Rakke lubjavabriku ümber kerkisid elumajad, vürts-, sega- ja pudupoed. Karl Kadaka ettevõtlikkuse ja ärilise tegevuse tulemusena hakkas Rakke asula jõudsalt kasvama ning kujunes selliseks nagu me teda tänapäeval näeme.

Juba 1924. aastal ilmunud Vasso Silla raamatus "Rändur Eestis" on esimeseks Rakket iseloomustavaks lauseks: "Rakke jaama lähedal paistab lubjaahju kõrge suitsutoru...". Rakke lubjatehas on täna põhjamaade suurima lubjatootja Nordkalk AS üheks tootmisüksuseks. 1929. aastal sai lubjatööstur Karl Kadakast Tallinnas Liival asunud ehitusmaterjalide tehase "Siilikat" omanik, keda peajuhatajaks oli poeg Bruno, keda abistas advokaadist väimees Karl Nurk. Rakke lubjavabriku toodang leidis turu üle Venemaa.

80. juubeli puhul kirjutati Karl Kadakast kui suurtöösturist ja seltside tegelasest. Ta oli kohalike seltside ainus suursponsor. Rakke Rahvahariduse Seltsi seltsimaja ehituseks andis ta nii raha kui ehitusmaterjali. Ta ehitas Rakke tuletõrje seltsile "Valged Neegrid" seltsimaja ja toetas rahaliselt seltsi tegevust. Ta kinkis Rakke kirikule orelit ning andis palgid uue kiriku ehitamiseks. Seoses tema varade natsionaliseerimisega jäi kirik ehitamata.

Karl Kadak jõudis Eesti 20ne rikkaima inimese hulka, olles ilmselt

kõigi aegade madalaima haridusega miljonär Eestimaal. Paar talve koolis käinud, kuid seal mitte lugema ja kirjutama õppinud karjapoist, kes alles oma elu lõpuaastatel allkirja kirjutamise selgese õppis, sai lubjakuningas.

Keset Rakket asuva, maapinnalt 59 meetri kõrguse esimese ringahju korstna näol, millel tekst "Ehitas KADAK 1910" püstitas ta juba oma elu ajal enesele mälestussamba. Põhjus, miks Kalju-Olev Veskimägi palus fotot sellest korstnast, selgus pärast tema raamatu "Nõukogude unelaadne elu. Tsensuur ENSV-s ja tema peremehed" ilmumist 1996. aastal. Nimelt kasutas raamatu autor korstent illustreeriva võrdlusena oma raamatus. Nõukogude võim, kes tahtis küll lubja toota, soovis unustada selle tehase ehitanud omaniku nime. Mitu korda püüdis võim nime üle värvides seda korstnalt kustutada, aga siis tuli vaim ehk loodus appi ja pesi värvi maha. Paraku on loodus aja jooksul korstna seisukorrale ka laastavalt mõjunud ja aina kiirenevas tempos ta seda teeb. Seepärast peame meie sellest mälestussambast hoopis rohkem hoolima.

Mälestuspingi avamisele järgnenud mälestusõhtul ühise sünnipäevalaua taga arutlesid koos Karl Kadaka lähedastega Nordkalk AS Rakke Lubjatehase juhtkonna, Väike-Maarja vallavalitsuse ja vallavolikogu esindajad võimaluste üle, mida selle Rakke sümboliks saanud mälestusmärgiga ette võtta. Esmase ülesandena otsustati võimaluse üle tellida ekspertiisi korstna praeguse seisukorra kohta.

Veebruari lõpuni on Rakke muuseumis väljas Iisaku Kunstide Kooli kunstiklassi õpilaste Rakke piirkonnas välitöödena valminud tööde näitus. Üks osa sellest näitusest on pühendatud Karl Kadaka poolt iseendale rajatud mälestussambale.

Siiras heameel oli näha nii suurt hulka kohaletulnud inimesi Rakkest ja kaugemalt Simuna kirikaia Karl Kadaka hausasamba juures mälestusküünlaid süütamas ja Rakkes mälestuspingi avamisel, kes kõik tunnevad sügavat austust tema kui majanduslikult suurelt mõelnud Eesti maarahva esindaja elutöö vastu.

Aime Kinnep

Kadaka lähedased ja pingi autor Ain Aasa (paremal) lubjakuninga auks valminud pingil. Foto Kristel Kitsing

Aasta arst on Mall Lepiksoo

Aasta arstiks 2019 valiti Väike-Maarja perearst Mall Lepiksoo, kes on pühendunud inimeste ravimisele juba 48 aastat.

Kokku oli aasta arsti tiitlile kandideerijaid 70. Neist valis žürii välja 15 paremat ning võitjaks osutus perearst Mall Lepiksoo, kes on arstiametit pidanud 48 aastat.

Mall Lepiksoo on sündinud 3. augustil 1947. aastal Jõgevamaal. Ta lõpetas 1971. aastal Tartu Ülikooli arstiteaduskonna ravi erialal, sisehaiguste eriala internatuuri läbis Pelgulinna haigla kardioloogia osakonnas. 1. oktoobril 1972 asus tööle Väike-Maarja ambulatooriumis. Aastatel 1975-1995 töötas Väike-Maarja haiglas sisehaiguste osakonna juhatajana ja õppis samal ajal kardioloogiat Leningradi Kardioloogia Instituudis professori Kušakovski juhendamisel.

Töö eest Väike-Maarja haigla sisehaiguste osakonna juhatajana on Mall Lepiksoo saanud tänukirju, medali ja ordeni "Austuse märk".

1993. aastal alustas tööd eraarstina sisehaiguste erialal. Aastal 1998 ühines Mall Lepiksoo perearstisüsteemiga ja sooritas perearsti eriala saamiseks eksami Tartu Ülikoolis. Lisaks täiendas ennast Saksamaal Plöni maakonnahaiglas.

Mall Lepiksoo juhtimisel tegutsev perearstikeskus on kuulunud kuus viimast aastat Eesti kvaliteetsete perearstipraktise hulka. Sinna kuulamiseks peab olema täidetud 20 kriteeriumit. Arvesse võetakse prakseis töökorraldust, arstiabi kättesaadavust, ravi kvaliteeti, sealhulgas haiguste ennetamist, arstiabi järjepidevust ning koostööd patsientidega.

Perearstina on Mall Lepiksoo osalenud mitmetes rahvusvahelistes klii-

Aasta arst 2019 – Mall Lepiksoo. Foto Kristel Kitsing

nilistes patsiendi- ja ravimiuuringutes ning aastal 2014 mentorina Euroopa perearstide projektis PrimCare IT, kuhu Eestist valiti osalema neli perearsti. 25.-29. juunini 2013 osales Prahas toimunud Ülemaailmsel Perearstide Kongressil.

Alates 2016. aastast on Eesti Perearstide Seltsi juhatus määranud Mall Lepiksoo perearstide auditeerijaks. Mall Lepiksoo on olnud aastaid Eesti Arstide Liidu volikogu liige ning arendanud tervishoiu- ja sotsiaalalaseid suhteid Plöni kreisiga Saksamaal. Ta on olnud pikka aega Väike-Maarja vallavolikogu liige, algaastatel ka volikogu esimehe asetäitja. Praeguses volikogu koosseisus on Mall Lepiksoo hooleks ja mureks olnud tervisekeskuse rajamine Väike-Maarjasse.

26. septembril 2011. aastal oli Mall Lepiksoo koos 23 perearstiga kutsutud

president Toomas Hendrik Ilvese vastuvõtule Kadriorgu. Mall Lepiksoo oli koos perekonnaga presidendi vastuvõtule kutsutud ka 22. augustil 2010 kodukaunistamise auhinna üleandmiseks.

Mall Lepiksoo on aastaid kuulunud Väike-Maarja Naisseltsi, kus tal on alati olnud häid ja huvitavaid mõtteid nii seltsitegevuse kui ka kogu valla arendamise kohta.

Mall Lepiksoo tegeleb igapäevaselt tervisespordiga, on alati rõõmsameelne ning vaatamata kiirele töörütmile leiab alati aega lahkele sõnale. Ta on väikemaarjalasi ravinud 48 aastat ning tema nimistus on pea 2500 inimest.

Mall Lepiksoo elus on väga tähtsal kohal tema pere - abikaasa, 3 last ja lapselapsed.

2017. aastal omistati talle Väike-Maarja valla aukodaniku tiitel.

Väike-Maarjas minnakse üle pakiautomaadi ja postipunkti kombinatsioonile

Tänu oma kiirele levikule ning kasutusmugavusele on pakiautomaadid postiasutuste kõrval populaarsust kogumas. Nii mõneski maapiirkonnas soovitakse postiasutuste asemel näha piirkonda teenindamas hoopis pakiautomaati.

Kuigi postkontoris saab saata kirja, tellida perioodikat, maksta arveid ning osta postikaupa, siis ligikaudu 80% postkontori tehingutest moodustavad just paki väljastamised või saatmised. Postipunkti puhul, mis töötab näiteks raamatukogus või kaupluses, on see protsent veelgi suurem.

Samal ajal näitavad uuringud, et üle 80% pakisaajatest ja saatjatest eelistab võimalusel pakke saatmiseks ja kättesaamiseks pigem pakiautomaati – see on lihtne kasutada, mugav, kiire ning pidevalt kättesaadav. Ka Väike-Maarjas leiab Omniva pakiautomaat sagedalt kasutatust.

Kui inimeste jaoks muutub postiteenuste kasutamisel olulisemaks kiire ja mugav paki saamine, peab ka postivõrk ennast pakisaajate vajadustest lähtuvalt ümber korraldama. „Üha enam näeme, et kohtades, kus postiasutuse lahtiolekuag kattub enamike inimeste tööajaga, võiks postiasutust asendada kombinatsioon alati kättesaadavast pakiautomaadist ning postipunktist või kande-

teenusest,“ ütles Eesti Posti regiooni juht Ott Nauts. „Nii jäävad postkontoris pakutatavad teenused kogukonna elanikele kättesaadavaks kas postipunktis või kirjakandja vahendusel. Põhiliseks tegevuseks kujunenud paki saatmine ning kättesaamine muutub aga pakiautomaadi abil kordades mugavamaks ning kellajaast sõltumatuks.“

Ka Väike-Maarjas minnakse üle pakiautomaadi ja postipunkti kombinatsioonile. Väike-Maarja postkontorit asendab alates 13. jaanuarist Väike-Maarja postipunkt. Postipunkt alustab tööd kooli- ja kontoritarvete kaupluses aadressil Simuna mnt 4, Väike-Maarja ning see on avatud E-R kell 9.00-18.00 (lõuna 12.30-13.00) ning laupäeviti kell 9.00-14.00. Postipunkt osutab kõiki samu postiteenuseid nagu postkontorigi. Ainuke erinevus seisneb selles, et postipunkt on erinevalt postkontorist avatud ka laupäeviti.

Kirjakandja toob teenuse ka koju või kontorisse

Paljud ei oska võibolla oodatagi, et postiteenuseid saab kasutada postkontorisse minemata, isegi kodunt lahkumata. Kõigil postiteenuse kasutajatel, kes elavad või asuvad maapiirkonnas postiasutusest kaugemal kui 5 km, on võimalus kutsuda kirjakandja koju või

Uus postipunkt alustab tööd kooli- ja kontoritarvete kaupluses. Foto Kristel Kitsing

tööle ning kasutada postiteenuseid oma elu- või asukohast lahkumata. Naljaga pooleks võib öelda, et kirjakandjat saab üha enam postikuller, kes toimetab kohale pakke, müüb marke ja ümbrikuid ning võtab vastu saatmist vajavaid kirju.

Kirjakandja kohalekutsumine on tasuta, maksta tuleb ainult postiteenuste ja neile kehtestatud teenustasude eest nagu tuleks maksta ka postkontoris. Kirjakandjat saab kohale kutsuda kodulehel oleva vormi kaudu https://www.omniva.ee/era/abiinfo/kirjakandja_tellimine või telefonil 6616616.

Mattias Kaiv
Omniva meediasuhete juht

Vallavanema veerg

Head ja edukat alanud aastat! Aastavahetusele eelnenud diskussioon: pauguga või pauguta ilutulestik, või kas see jätta professionaalide korraldada ning kas see kogu detsembrist saatev plaatsutamine üldse keelustada „kattub“ uute teemadega. 2020nda aasta algus on toonud ärevad teated Lähis-Idast: Iraanist ja Iraagist. Uued diskussioonid: rahvusvahelise õigusraumi tõlgendamine ning kuidas oleks üldse võimalik korvata vaimset ja materiaalselt kahju reisilennuki alla tulistamisest, on alles hoogu kogumas. Meile kauge teema? Võib-olla tõesti oleks see kauge, sajand tagasi. Täna on kindlalt trendiks, et inimesed liiguvad palju rohkem kui kunagi varem. Põhjused seejuures erinevad: haridus, töö, ränne, turism jne. Pingelised olukorrad oluliste nafta eksportivate riikide piirkondades annavad juba peaaegu samal öhtul tunda meie kõigi väljaminekutes: kuludes autokütusele ja olenedes küteliigist ka hoonete kütmisele. Kuigi otsene nõ traditsiooniline sõda ei ole õnneks alanud, siis kindlasti pinged jätkuvad ning majandusruum on veelgi vähem ette prognoosivat.

2. veebruaril möödub 100 aastat Tartu rahulepingust. Aasta alguses, 3. jaanuaril, saime koos kaitseliitlaste, kodutütarde, naiskodukaitsete ja kiriku esindajatega meenutada 100 aasta möödumist vabadussõja relvade väikimisest ja vaerahu kehtestamisest. Täpselt kell 10.30 kõlasid mehiste eestlaste mälestuseks üle Eesti kirikukellad. 100 vaikuse sekundit. Peatusime hetkeks, meenutasime ja mõtiskle-

sime. On möödunud 100 aastat ja nagu ajalugu näitab, siis allkirjad riikidevahelisel lepingul ei suuda iseenesest veel tagada rahu ja koostöö igavikulist kestmist. „Suurte“ huvid ja ka poliitilised olukorrad võivad muutuda ning tahes või tahtmata tuleb pidevalt arendada oma riigi kaitsevõimekust ja otsida liitlasi, et tagada rahu ning säilitada vaba Eesti riik. Ka 2.veebbruaril on Eesti kaunistatud sini-must-valgete trikoloridega. Asetame pärjad ja süütame küünlad vabadussammaste juures. Suure tõenäosusega tõusetub riigi tasandil debatt Tartu rahulepinguga kokkulepitud piiri ja tänase Eesti-Vene nn kontrolljoone kulgemise üle. Soovitan kaasa mõelda ning lauset vahelt lugeda, kus on vaid ilusad sõnad või kus nende taga ka reaalsed ja läbimõeldud tegevuskavad.

Kindlasti on kritiseerida oluliselt lihtsam, kui reaalseid mõju avaldavaid lahendusi pakkuda. Meie valla kodulehel saab lugeda, et Keskkonnainvesteeringute Keskus hakkab vastu võtma 17. jaanuaril taotlusi, et igale elektriauto ostjale vastava toetusmeetme kaudu 5000 eurot tagasi kanda. Eks see on mõeldud ikka selleks, et autodega seotud keskkonna jalajälg oleks väiksem. Samas on meie riiklikult tunnustatud teaduse populariseerija „Novaator“ kodulehel Saksa teadlaste elektriauto kasulikkust analüüsinud uuring, mille juhtivautor Hinrich Helms võtab kokku sõnadega: „Elektriautosid pole mõtet taevani kiita. Neil on omad probleemid ja puudused. Suurt pilti vaadates pole meil vähemalt põhjust karta, et need

Vallavanem Vabadussõjas võidelnute mälestuspäeval kõnet pidamas. Foto Kristel Kitsing

on teistest autodest hullemad!“ Uuringust selgub, et diisel- ja elektriauto nn CO2 tasakaalupunktini peab elektriauto sõitma Saksamaal ligikaudu 130 000 km. Kuna Eestis kasutatakse elektrienergia pärineb Saksamaaga võrreldes suurema osakaaluga fossiilsetest allikatest, siis neid kilomeetrid tasakaalupunktini lisandub veelgi.

Elektriauto toetusmeetmest oluliselt argipäevasem on meie teede olukord. Erakordselt soe ja vihmase talv muudab mustkatteta teed pehmeks ja auklikuks. Seda tunneb iga autojuht ning rõõmustada saavad võib-olla autoremonditöökojad ja -pesulad. Kahjaks kiiret lahendust kohalike teede oluliseks parandamiseks ei ole. Isegi pikem lahendus hakkab viimaste keskvalitsuse otsuste valguses kaugenema. Väike-Maarja valla

eelarves (ka 2020 aasta eelarve eel-nõus) on kohalike teede ja tänavate investeeringud oluliselt tähtsal kohal. Igal aastal investeeringu nendes ligikaudu 400 000 eurot, lisanduvad veel teede majanduskulud 70 000 eurot. Juhul kui õnnestub kaasata riiklikest meetmetest või muudest vahenditest lisaraha, siis proovime seda kindlasti teha. Heaks näiteks on Simuna kergliiklustee valmimine, mis õnnestus keskvalitsusega koostöös. Nüüd jaanuaris saime teada, et prioriteetseks saab uute neljarealist teede ehitamine Eesti suuremate linnade vahel. Otsus on ju ühest küljest positiivne, kuid sellel on ka teine külg. Juhul kui nn averuse kaudu investeeritakse neljarealistesse maanteedesse, siis lisanduvad hiljem nii hoolduskulud, kui ka erasektorile tagasimaksud,

mis on tõenäoliselt suuremad, kui riik ise laenu võtaks ning ei oleks ka vaja kinni maksta täiendavat kasumit erasektorile. Seega võivad kohalikud omavalitsused jääda edasi vaeslapse ossa kütuseaktsiisi osakaalude riiklikul jaotamisel ning loodetud olulist tõusu KOVidele ei tule.

Väike-Maarja valla arengukava näeb ette, et üks oluline investeeringuobjekt on Väike-Maarja staadion. Selle ehitamiseks on vaja koostada detailplaneering ning ehitusprojekt. Vallavalitsus on viimasel ajal saanud murelike elanike telefonikõnesid, et mis saab staadioni vahetus läheduses olevatest aiamaadest. Suure tõenäosusega ei juhtu nende aiamaadega midagi, peale selle, et vahepeal selga sirutades saadakse rohkem sportlasi vaadata. Planeerime kogukonda sobivat ja mõistliku suurusega kergejõustiku- ja jalgpallistaadioni koos multifunktsionaalse väljakuga. Vaadates rahvastiku trende ja hinnates rahalisi võimalusi ei saa me teha rumalaid ja üle oma võimaluste otsuseid, ka averusi, sest meie elanikud on piisavalt targad ning rumalad otsused (ilma kasutatavate rajatistest või kallid rahastuskeemid) saavad kiirelt karistatud.

Sellel aastal on üks sündmus, mis naelutab paljud meist telerite ette ja kõlab nii: 第三十二回オリンピック競技大会. Lihtsalt üks väike näide, kui samane kirjakeel meil jaapani keelega on.

Kordaminekuid kogu aastaks!

Indrek Kesküla
vallavanem

Vallavalitsuse materjalid

Vallavalitsuses 04.12.2019

Keskkonnakompleksloa taotlusele arvamuse andmine

- nõustuti Osaiingu Triigi Farmer keskkonnakompleksloa muutmise taotlusega.

Hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruande heakskiitmine

- kiideti heaks Mäiste külas Järve kinnistu veesüsteemi parendamise projekti aruanne ning kinnitati projekti kogumaksumus 10 883,30 eurot, millest 7358,81 eurot on toetus ja 3624,49 eurot on projekti omafinantseering.

Nõusoleku andmine korraldatud jäätmeevoga perioodiliseks liitumiseks

- nõustuti isiku liitumisega korraldatud jäätmeevoga perioodiliselt (suveperioodil 01.05 kuni 31.10) põhjusel, et kinnistul ei elata aastaringsest.

Nõusoleku andmine ühise jäätmehuti kasutamiseks

- nõustuti kahel kinnistul ühismahuti kasutamiseks.

Katastriüksustele koha-aadressi ja sihtotstarbe määramine

- määrati Hirla küla Pedari katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed: Pedari, sihtotstarbega maatulundusmaa ja Plaata, sihtotstarbega elamumaa.

Kasutusloa väljastamine

- väljastati kasutusloa Emekan OÜ-le laiendatud töökoja kasutamiseks aadressil Ebavere küla, Alasi.

Riigihanke väljakuulutamise

- kuulutati välja riigihange „Rakke kultuurikeskuse konteinerkatlamaja rajamine“.

Pakkumuse edukaks tunnistamine

- kinnitati hankes „Väike-Maarja hooldekodu laiendusprojekti koostamine liftiosa võrra“ edukaks pakkujaks KEK Invest AS pakkumuse maksumusega 3600 eurot koos käibemaksuga.

Sotsiaaltoetuse eraldamine

- nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse eraldamisega valla eelarve vahenditest kaheksale taotlejale kokku summas 1032 eurot.

Tugiisikuteenuse jätkamine

- määrati lapsele tugiisik.

Sundvalduse seadmine Väike-Maarja valla kasuks

- otsustati seada tasuta tähtajatu sundvaldus valla kasuks OÜ Pandivere Ehitus ja OÜ Greengrow kaasomandis olevale kinnistule aadressiga Viilhalli, Ebavere küla, eratee avalikuks kasutamiseks kohaliku teena.

Raha eraldamine reservfondist

- eraldati reservfondist 2304 eurot Simuna töökoja hoone katuse avariiremondiks.

Vallavalitsuses 11.12.2019

Katastriüksustele koha-aadressi ja sihtotstarbe määramine

- määrati Liigvalla külas Jõekalda katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed: Jõekalda, sihtotstarbega maatulundusmaa ja Käneri, sihtotstarbega elamumaa.

- määrati Lasinurme külas katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed: Jaanitoa, sihtotstarbega maatulundusmaa ja Sõstra, sihtotstarbega elamumaa.

- algutati detailplaneering Väike-Maarja alevikus Pikk tn 2b, Ehitajate tee 5a, Pikk tn 2, Pikk tn 4 ja Lõuna tn 10 asuvate katastriüksuste maa-alast ligikaudu 3,5 ha suurusel planeeringualal;

- detailplaneeringu koostamise eesmärk on staadioni rajamine.

Eluruumi sotsiaalkorteriks tunnistamine

- kinnitati sotsiaalkorteriks vallale kuuluv eluruum Rakke alevikus.

Sotsiaalkorterite üürile andmine

- eraldati kahele taotlejale sotsiaalkorterid tähtajaga 12.12.2020.

- määrati üüri suuruseks vastavalt 15 eurot ja 30 eurot kuus, millele lisanduvad kõrvakulud.

Huvitegevuse rahastamine

- otsustati rahastada valla huvitegevust riigieelarvest ettenähtud täiendava toetuse abil vastavalt korralduses toodule.

Hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruande heakskiitmine

- kiideti heaks Koluvere küla Raudsepa kinnistu veesüsteemi arendamise projekti aruanne.

- kinnitati projekti kogumaksumus 4342,80 eurot, millest 2909,68 eurot on toetus ja 1433,12 eurot on projekti omafinantseering.

Ehitusloa väljastamine

- väljastati ehitusloa AS-le Vireen katlamaja püstitamiseks asukohaga Ebavere külla Andimäe kinnistule.

Ettevõtlustoetuse eraldamine

- eraldati Viru Arborist OÜ projektile „Mobiilse puiduhakkuri soetamine“ ettevõtlustoetust summas 3000 eurot.

Vallavara enampakkumise tulemuse kinnitamine

- kinnitati mitteiluruumi müük, aadressil Faehlmanni 21-16, Rakke alevik, enampakkumisel osta.ee keskkonnas, mille kohaselt on korteriomandi ostjaks hinnaga 1670 eurot eraisik.

Üürilepingu sõlmimine

- otsustati sõlmida tähtajatu üürileping ühe ruumi ja 100 m² suuruse maaala kasutamiseks aadressil Allee tn 1a, Simuna alevik.

Vallavalitsuses 18.12.2019

Katastriüksustele koha-aadressi ja sihtotstarbe määramine

- määrati Ao külas asuva katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed: Pukari, sihtotstarbega

maatulundusmaa ja Põlluääre, sihtotstarbega maatulundusmaa.

Sotsiaalkorterite üürile andmine

- eraldati taotlejale sotsiaalkorter Väike-Maarja alevikus ja määrati üüri suuruseks 25 eurot kuus, millele lisanduvad kõrvakulud.

Vallavara võõrandamine enampakkumisel

- otsustati müüa osta.ee keskkonnas vallale kuuluv korteriomand, asukohaga Vahtra tn 4-7 Rakke alevik, alghinnaga 850 eurot.

Hajaasustuse programmi toetuse kasutamise aruande heakskiitmine

- kiideti heaks Liigvalla külas Saare kinnistu veesüsteemi arendamise projekti aruanne.

- kinnitati projekti kogumaksumus 4284 eurot, millest 2870,28 eurot on toetus ja 1413,72 eurot on projekti omafinantseering.

Projektitoetuse eraldamine

- eraldati Simuna Muinsuskaitse Seltsi projektile „Simuna kooli ajaloost välinäituse koostamine ja trükkimine“ projektitoetust summas 200 eurot.

- eraldati Eipri Külaseltsi projektile «Külamaja parendamine» projektitoetust summas 815,72 eurot.

Kuvariga töötamisel tervisekontrolli korraldamine ning prillide eest makstava hüvitise piirmäär ja maksimise sageduse kehtestamine

- kehtestati kuvariga töötamisel tervisekontrolli korraldamine ning prillide eest makstava hüvitise piirmäär ja maksimise sagedus.

Väike-Maarja vallale kuuluvate eluruumide üürimäärade kehtestamine

- kehtestati vallale kuuluvate eluruu-

mide üürimäärade: sotsiaalkorterid vahemikus 0,40 kuni 2 eurot/m² ja ameti- ja kinnisvarakorterid vahemikus 1 kuni 3 eurot/m².

Sotsiaaltoetuse eraldamine

- nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksmisega valla eelarve vahenditest üheksale taotlejale kokku summas 1127,63 eurot.

- otsustati osaliselt tasuda Osaiingu Jõgeva Sotsiaalkeskus „Elukaar“ kohatasu maksumus taotleja arвете alusel kuni 150 eurot ühes kalendrikuus perioodil 01.01.-31.03.2020.

Tugiisikuteenuse määramine

- määrati ühele lapsele lasteaia tugiisik.

Toetuse eraldamine

- nõustuti 2020. aastaks toetuse eraldamisega Lääne-Viru Puuetega Inimeste Kojale summas 500 eurot ja Lääne-Virumaa Vähihaigete Ühendusele summas 50 eurot.

Vallavara mahakandmine

- kinnitati varade mahakandmisaktid.

Vallavalitsuses 31.12.2019

Vallavanema puhkusejäak

- lubati vallavanem Indrek Kesküla 2019. aasta puhkusejäak (8 kalendripäeva) kanda üle 2020. aastasse.

Väike-Maarja valla 2019. aasta eelarve tulude ja kulude kinnitamine tegevusalade lõikes

- kinnitati Väike-Maarja valla eelarvest tulenev tulude laekumine ja kavandatud kulude katmine tegevusalade lõikes vastavalt lisale „Väike-Maarja valla 2019. aasta eelarve tulud ja kulud tegevusalade lõikes“.

Elanike arv Väike-Maarja vallas
2020. aasta 3. jaanuaril - 5876

Väike-Maarja keskväljakul pandi alus uuele jõuluvalguse traditsioonile

Väike-Maarjas alustasid koolipere ja vallavalitsus jõuluvaheaja-eelset koolipäeva koos keskväljakul, ääristades Lurichi kuju põlevate küünaldega.

Kui eelmisel kahel aastal süüdati tuled kooli läheduses kõnniteede ääres, siis tänava otsustati kaunistada jõuluvalgusega eelmisel aastal avatud keskväljak ja Lurichi kuju ümbrus. Väike-Maarja gümnaasiumi direktor Marje Eelmaa tundis heameelt, et kooli algatusega keskväljakul jõuluvalgus süüdata tuli kaasa ka vallavalitsus. „Usun, et lisaks silmailule ühine jõu-

luvalgus seob ning küünalatele valgel kohtuvad pilgud ja hinged,“ sõnas Marje Eelmaa. Tulevikus loodetakse seda kommet jätkata ning kaasata ka teisi Väike-Maarja asutusi.

Edasi suundusid algklassid jõulu- pidu pidama ja ülejäänud õpilased jõulutöötubadesse. 2019. aasta kooliõppetöö lõpetas koostöine projektipäev, kus iga töötuba oli kahe õpetaja koostöös korraldatud ning õpilased neisse jaotatud klassideüleselt.

Enne jõuluvaheajale minekut istus kogu Väike-Maarja gümnaasiumi koo-

lipere juba kolmandat aastat ühiselt piduliku jõululaua taha. Pikkade laudade taga nautis jõuluroogi koos kogu koolipere, nii õpilased kui ka koolitöötajad, ning toimusid ka väiksed ülalalusloosimised.

Jõululaua tagant mindi aga Väike-Maarja kirikusse kooli jõulujumalateenistusele. Seegi on pikk traditsioon, mis Väike-Maarjas sai alguse juba 1990. aastate teisel poolel.

Helli Tammus

Väike-Maarja gümnaasium

Küünaldega ümbritseti Lurichi kuju keskväljakul. Foto Kristel Kitsing

Õpilased jõuluvalgusega keskväljakut kaunistamas. Foto Kristel Kitsing

Väike-Maarja valla kaasav eelarve kogus 15 ideed

3. jaanuaril lõppes ideede esitamine Väike-Maarja valla kaasava eelarve hääletusele. Kokku laekus 15 ideed.

Kõigil vallaelanikel oli 1. detsembrist kuni 3. jaanuarini võimalus pakkuda välja mõtteid, kuidas investeerida 2020. aastal valla eelarvesse kavandatud 15 000 eurot nii, et sellest oleks kasu võimalikult paljudele vallaelanikele.

Vallaelanike esitatava ettepaneku tulemusena realiseeritav objekt peab olema seotud Väike-Maarja vallaga, vallaelarve mõistes liigituma investeerimistegevuseks, pakkuma avalikku hüve ja olema avalikult kasutatav, elluviidav ühe kalendriaasta jooksul ning objektist ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla järgnevatel aastatel eelarvetele.

Kaasava eelarve ettepanekute menetlemiseks moodustatud komisjon koosseisus Indrek Kesküla, Leie Nõmmiste, Villo Mürsepp, Piret Lürk ja Eliis Mätas analüüsis ettepanekute vastavust kaasava eelarve tingimustele. Komisjoni otsusega pääsevad rahvahääletusele 9 ideed:

• **Rakke bussijaama territooriumi korrastamine ja atraktiivsemaks muutmine – 15 000 eurot**

Ettepanek on Rakke bussijaama territooriumi korrastamise ja atraktiivsemaks muutmisega ilmestada aleviku keskosa, muuta aleviku üks visiitkaart kohalikele elanikele ja läbisõitjatele pilkupüüdvamaks ning lubjatööstuse ajalugu tutvustava ekspozitsiooni koostamise ja paigaldamisega väärtustada ja tutvustada lubjatööstuse rolli Rakke aleviku kujunemises.

• **Tänavasporti harrastavatele noortele skatepargi rajamine – 15 000 eurot**

Ettepanek on rajada Väike-Maarja alevikku rula, BMX-ratta, rulluisukude, tõukeratta ja muude sarnaste vahenditega sõitmist armastavatele noortele esmavajadustega trikipark, kus nad saavad kodus lähedal igapäevaselt harjutada ning oma oskusi arendada.

• **Väike-Maarja alevikku kiirustabloo paigaldamine – 8000 eurot**

Ettepanek on paigaldada kiirustabloo Rakvere-Väike-Maarja-Vägeva maanteele Väike-Maarja alevikku Ebavere poolt tules enne gümnaasiumi/seltsimaja ülekäiguradasid, et tuletada sõidukiga liik-

lejatele meelde ja juhtida tähelepanu asula sees lubatud piirkirusele ning parandada seejuures liiklusohutust kogu asulas.

• **Ujuvill ja istumisala ehitamine Äntu paisjärvele – 15 000 eurot**

Ettepanek on paisjärve äärde ujumissilla ja istumisala ehitamise ning treppidele käsipuude paigaldamisega suurendada supluskohta turvalisust ja miljööväärtust. Ujumissillale paigaldatavad redelid muudaksid vette mineku ja veest tuleku oluliselt ohutumaks. Kaldapealsele istumisalale paigaldatavatele pinkidele saab jätta ujuma minnes rätiku ja riided või lihtsalt puhata ja ümbritsevat loodust nautida.

• **Simuna vana koolimaja fassaadi ilmastamiseks väliekspositsiooni paigaldamine – 15 000 eurot**

Ettepanek on Simuna vana koolimaja aknaavad katta ilmastikukindlate trükistega, millel on kujutatud koolimaja akendest välja vaatavate õpilaste ja õpetajate kujutised. Vanade fotode kasutamine võimaldab kujundada meeleoluka ja ajastutruu fotogalerii ning äratada vana maja Simuna hariduselu tutvustamise ja eksponeerimisega taas ellu.

• **Kiltsi alevikku jalgrattaliikluse õppeväljaku rajamine – 15 000 eurot**

Ettepanek on rajada Kiltsi rahvamaja juurde asfalteeritud, markeeritud ja vigursõiduelementidega jalgrattaliikluse õppeväljak, mis annaks kohalikele lastele võimaluse harjutada turvaliselt jalgrattasõitu.

• **Simunas Allika tänavale valgustuse paigaldamine – 10 000 eurot**

Ettepanek on paigaldada Simunasse Allika tänavale tänavavalgustus ja valgustada prožektoritega pimedal ajal tee ääres asuvad mälestus-, kultuuri- ja vabaaja objektid.

• **Triigi külaplatsile uue kõlakoja ehitamine – 15 000 eurot**

Ettepanek on rajada Triigi mõisa parki küla ühisürituste korraldamiseks uus, olemasolevasse keskkonda sobiv kõlakoda.

• **Võivere bussijaama ootepaviljoni ja valgustuse paigaldamine – 8500 eurot**

Ettepanek on paigaldada Võivere bussipeatusesse ootepaviljon koos valgustusega, et tagada bussiootajate

ohutus ja kaitstud tuulte ning vihma eest.

Hääletamisele pääsenud ideed avaldatakse enne hääletuse algust valla veebilehel ja Facebooki lehel.

Komisjon eemaldas edasisest menetlusest need ideed, mille eeldatav maksumus ei jäänud vahemikku 6000 kuni 15 000 eurot, mis ei liigitunud investeerimistegevuseks või olid esitatud isikute poolt, kelle elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel ei ole Väike-Maarja vald.

Rahvahääletusele ei pääsenud järgmised ideed:

- Ebavere terviseradade pinnakatte renoveerimine;
- Jõusaali varustuse täiustamine;
- Kiltsi mõisa juurde kuuluvate järvede puhastamine;
- Väike-Maarja seltsimaja valgustamine;
- Väike-Maarja bussijaama õhtuseks lahtihoidmiseks inimese palkamine;
- Väike-Maarja alevikku kahe videovalvekaamera paigaldamine.

Pea meeles:

Kaasava eelarve hääletus toimub 03.02.-10.02.2020 volis.ee keskkonnas ID-kaardi või Mobiili-ID alusel ning Väike-Maarja vallavalitsuse kantseleis ja Rakke teeninduspunktis ID-kaardi alusel tööpäeviti kella 9.00-12.00 ja 14.00-16.00.

- Hääletamisel võivad osaleda kõik vähemalt 16-aastased isikud, kelle elukoht Eesti rahvastikuregistri andmetel on hääletuse väljakuulutamise kuupäeva seisuga Väike-Maarja vald.
- Hääletada saab ühe ettepaneku poolt.
- Hääletamine on salajane.
- Hääletamise tulemusena reastatakse ettepanekud vastavalt saadud hääle arvule, alustades enim hääli saanud ettepanekust.
- Elluviimisele kuulub üks või mitu ideed, mis lähtuvalt ettepaneku eeldatavast maksumusest mahuvad 15 000 euro sisse.

Lisainfo: Ene Preem, arendusnõunik, telefon 329 5766, e-post ene.preem@v-maarja.ee.

Arendustööd Väike-Maarja vallas hakkab taas juhtima Ene Preem

Jaanis asus Väike-Maarja vallavalitsuses arendusnõunikuna tööle taas Ene Preem, kes sama tööd tegi aastatel 2011-2013 ning on varem juhtinud ka vallavolikogu tööd.

„Noor arendusnõunik teatas, et läheb lapsehoolduspühkusele. Inimesena olin õnnelik, organisatsiooni juhina pidin leidma selleks ajaks lahenduse,“ selgitas Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla, kes alles hiljuti tegeles MTÜ-le PAIK tegevjuhi konkursi eestvedamisega ja on kursis, kui keeruline on tänapäeval leida arendus- ja projektjuhtimise kogemustega ning ka piirkonda tundvat nõunikku.

Ene Preem, kes on sündinud Rakkes, lõpetanud kohaliku keskkooli ja Lääne-Virumaa Rakenduskõrgkooli raamatupidamise erialal, on tegutsenud aastaid erasektoris. Ta on seotud mitme vabaihenduse tööga, MTÜ PAIK hindamiskomisjoni ja kohaliku omalgatuse programmi maakondliku hindamiskomisjoni liige. 2009. aastast oli ta Väike-Maarja vallavolikogu liige ja 2013. aastast volikogu esimees.

Kuigi arendusnõuniku ametiülesannete täitmiseks tuli Preemil vallavolikogu kohast ja vallavolikogu esimehe rollist loobuda, oli Kesküla rõõmus, et Preem otsustas arendusnõunikuks kandideerida. „Ta on seda tööd varem teinud, tunneb kohaliku ettevõtluskokkonda, kolmanda sektori teemaikat ning omab häid projektjuhtimise seotud pädevusi,“ selgitas Kesküla.

Avalikul konkursil osales kolm kandidaati ning konkursikomisjoni poolt tunnustati Preem üksmeelselt parimaks. Uue vallavolikogu esimehe valimine on vallavanema sõnul kavandatud jaanuari lõpus toimuvale vallavolikogu istungile.

Vallavolikogu esimehe kohalt tagasi astunud Preem selgitas otsuse tagamaid, et arendusnõunikuna õnnestub tal oma kogemustega senisest rohkem valla arengusse panustada.

„Pikka aega ettevõtlus-, mittetulundus- ja avalikus sektoris tegutsedes omandatud teadmiste ja oskustega ning peaaegu 20 aastase projektide

Ene Preem tööhoos. Foto Ilve Tobreltus

kirjutamise ja juhtimise kogemusega saan senisest veel rohkem panustada ja aidata kaasa Väike-Maarja valla arengu kavandamisele,“ kommenteeris Preem ning tõdes samuti, et spetsialiste, kes oleksid pädevad kõigis kolmes valdkonnas, ei ole maakonnas just palju.

Hetkel on ta tööhoos mitmete vallalaste oluliste projektitaotluste koostamise kavandamisega ja plaanib ettevõtjatele ja vabaihendustele hakata korraldama erinevaid info- ja õppepäevi ning muuta külade ümarlaua kooskäimine taas regulaarseks.

Suurimaks väljakutseks peab Preem uues ametis kahe programmi- perioodi vahelisel ajal investeringute tegemiseks lisarahastuse leidmist, sest struktuurvahendite programmi- periood 2014-2020 on lõppemas.

Arendusnõunik on Väike-Maarja valla arendus- ja turismitegevuse korraldaja ja koordineerija, kelle ülesandeks on näiteks nii valla arengukava koostamise, kui ka kaasava eelarve protsessi juhtimine, valla arendusalaste projektitaotluste koostamine ja juhtimine, koostöö korraldamine vallas tegutseva kolmanda sektori ja ettevõtjatega, valla eelarvest vabaihendustele ja ettevõtjatele eraldatavate toetuste taotluste koostamine nõustamine ja menetlemine, jne.

Kristel Kitsing

Detailplaneeringute algatamise teated

Väike-Maarja Vallavolikogu 05.12.2019 otsusega nr 18 algatati üldplaneeringut muutev detailplaneering Väike-Maarja vallas Ao külas Teramäe (katastritunnus 66001:001:0330), Tiigi (66001:001:0770) ja Kinksu (66001:001:0420) katastriüksuste maa-alal asuval ligikaudu 2,6 ha suurusel planeeringualal ja jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Detailplaneeringu koostamisest huvitatud isik (arendaja) on AS A&O (Ao küla Väike-Maarja vald, tel 504 2507, e-mail mati.einmann@parnusadam.eu).

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on Teramäe katastriüksusele jääva maa-ala korrastamine puhkepiirkonnaks, külateskuse rajamine, kinnistut läbiva Põltsamaa jõe sängi hargnemise taastamise seadustamine, vana jõesängi asukohta rajatud tiikide ja kraavi ühendamine jõega ning jõe ehituskeeluvööndi vähendamise hoonete ehitamiseks ja erinevate rajatiste paigaldamiseks veekogu kaldale.

Väike-Maarja Vallavalitsuse 11.12.2019 korraldusega nr 859 algatati detailplaneering Väike-Maarja alevikus Pikk tn 2b (katastritunnus 92702:002:0112), Ehitajate tee 5a (katastritunnus 92702:002:1870), Pikk tn 2 (katastritunnus 92702:002:0111), Pikk tn 4 (katastritunnus 92702:002:0048) ja Lõuna tn 10 (katastritunnus 92702:002:0093) asuvate katastriüksuste maa-alal ligikaudu 3,5 ha suurusel planeeringualal.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on jalgpalliväljakuga kergejõustiku staadioni rajamine.

Otsuse ja korraldusega on võimalik tutvuda Väike-Maarja valla veebilehel v-maarja.kovtp.ee ja tööpäevadel vallakantseleis (Pikk tn 7 Väike-Maarja alevik).

Väike-Maarja vald tähistas aastapäeva meeleoluka kontserdi ja tunnustamisega

Pildinoppeid aastapäevapeost. Foto Kristel Kitsing

Väike-Maarja vald tähistas laupäeval, 14. detsembril 28. aastapäeva sellele pühendatud kontsertaktusega Kilti mõisas. Esinesid Kilti kooli lapsed, tunnustati valla kaunimaid kodusid ja ettevõtteid ning videokonkursi „Vaimu ja väega Väike-Maarja vald“ parimaid ning anti tänukirju.

Väike-Maarja valla 2019. aasta kaunimaid kodusid ja ettevõtteid tunnustati järgmiselt:

Perekond Ivaski kodu Lammaskülas - perekond Ivaski koduaed on liigirikas, väga lähimõeldud taimevalikuga ja hea kujundusega koduaed. Rohked põõsaste ja lilledega istutusala vahelduvad hooldatud muruga. Selles aias on leitud koht nii rododendronitele kui ka jõhvikatele. Iluaiaast välja jääb ka liigirikas ilupuude ja -põõsaste haljasala.

Ivaski koduaeda tunnustati liigirikka ja lähimõeldud taimevaliku ning hea kujunduse eest. Foto Kristel Kitsing

Perekond Auna kodu Edru külas - perekond Auna aed on tõeline kollektsiooniaed. Teelt selle taluni ei oska aimatagi, et ees ootab sellise rohkearvuline lilleaed. Selles aias on 100 sorti pojenge, üle 200 sordi flokse, 93 sorti roose, 187

Annika Aun (vasakul) koos emaga tunnustust vastu võtmas. Foto Kristel Kitsing

sorti hostasid ja veel palju teisi taimi. Selle pere naisel kiirgab uskumat armastus taimede vastu.

Korterühistu Uus Elu Tamsalu mnt 4 Väike-Maarja alevikus - Tamsalu mnt 4 kortermaja on väga hästi hooldatud. Silma rõõmustab korras maja, hooldatud majaümbrus ja maja elanike kasutada olev aiamaa.

KÜ Uus Elu ühistu esimees Mare Selter tunnustusüritusel. Foto Kristel Kitsing

AS VIREEN Ebavere külas - AS VIREEN tootmisterritooriumi heakord on teinud läbi suure muutuse. Territooriumile on istutatud rohkelt ilupuid ja -põõsaid, roniroose ja vaatamist väärrib territooriumi muruvaip. Sellise hooldustasemega murualasid on Väike-Maarja vallas vähe. Selle tootmisterritooriumi murust ei leia ühtegi võõrast murusse mittesobivat taime, muru on õigelt kõrguselt niidetud, niitmisjäägid kokku kogutud, vajadusel kastetud ning väetatud.

Tarmo Terav auhinda vastu võtmas. Foto Kristel Kitsing

OÜ Vao Agro Vao külas - OÜ Vao Agro laudakompleks ja kogu territoorium on teinud läbi suure muutuse. Territooriumil on korras hooned, hooldatud murualad ning territoorium piiratud nii kõrg- kui ka madalhaljastusega.

Anne Põldmaa ja Raivo Roomelti kodu Tamniku külas - Anne Põldmaa ja Raivo Roomelti koduaed on väga kauni asukohaga Tamniku järve kaldal. Korras hooned, avatud koduaed koos hoolitsetud köögiviljajaiaga rõõmustavad vaataja silma.

Anne Põldmaa ja Raivo Roomelt tunnustamisel. Foto Kristel Kitsing

Triin Jürise ja Hannes Vainulti kodu Väike-Maarja alevikus - Triin Jürise ja Hannes Vainulti koduaed on kaasaegse kujundusega värvirikas, liigirikas aed, kus on rohkelt roosi sorte, hostasid ja muid püsikuid, mis on lähimõeldult paigutatud istutusaladele. See suhteliselt väike aed on püütud teha võimalikult hooldusvabaks, aias on leitud ruumi nii puhkealale kui ka mänguruum lastele.

Videokonkursi „Vaimu ja väega Väike-Maarja vald“ parimaid tunnustati järgmiselt:

Vanusegrupi I-III klassi parim - **Väike-Maarja Gümnaasiumi II klass**, õpetaja Liis Türbsal. II klass võitis ühtlasi ka Grand Prix eripreemia.

II klassi võiduauhinda tuli vastu võtma klassijuhataja Liis Türbsal. Foto Kristel Kitsing

Teise vanusegrupi (IV-VI klass) parimaks osutus **Väike-Maarja Gümnaasiumi VI klass**, õpetaja Helina Lükk.

Eliise Joonas VI klassi auhinda vastu võtmas. Foto Kristel Kitsing

Kolmanda vanusegrupi (VII - IX klass) parimateks osutusid ning pälvisid ühtlasi eripreemia originaalsuse eest **Väike-Maarja Gümnaasiumi IX klassi poisid Oliver Tein, Romet Kroll ja Markus Masing**. Nende õpetajaks on Anneli Kütt.

Neljanda vanusegrupi (X - XII klassi arvestuses) osutus parimaks **Väike-Maarja Gümnaasiumi X klassi** video, õpetajaks Merle Kiigemaa.

IX klassi poisid (vasakult) Oliver Tein ja Markus Masing pälvisid ühtlasi eripreemia originaalsuse eest. Fotolt puudub Romet Kroll. Foto Kristel Kitsing

Gümnaasiumiastme võitis IX klass, õpilane Kardo Eino Klement auhinda vastu võtmas. Foto Kristel Kitsing

Väike-Maarja Vallavalitsuse tänukirjad omistati järgmiselt:

Diana Seepter - suure panuse eest Eesti maa-reformi edukal läbiviimisel ning tulemusliku töö eest valla reformimata maaüksuste kaardirakenduse täitmisel.

Diana Seepter. Foto Kristel Kitsing

Tiia Kaselo - silmapaistvalt tulemusliku lastekaitsealase töö korraldamise eest Väike-Maarja vallas.

(vasakult) Tiia Kaselo, Anneli Mikiver, Ene Augasmägi. Foto Kristel Kitsing

MTÜ Virumaa Tugiteenused. Ene Augasmägi - väga hea ja tulemusliku koostöö eest Väike-Maarja vallas tugiteenuste pakkumisel.

Anneli Mikiver - isikupäraste noorte toetamise ja suunamise ning päevakeskuse innovaatilise juhtimise eest.

Väike-Maarja päevakeskuse tegevusjuhendaja Anneli Mikiver kinkis vallavalitsusele sünnipäevaks isetehtud postkasti. Foto Kristel Kitsing

Tiit Lipp - aktiivse ja avatud eluhoiaku ning märkimisväärse panuse eest Rakke päevakeskuse eestvedamisel.

Tiit Lipp. Foto Kristel Kitsing

Riina Gull. Foto Kristel Kitsing

Riina Gull, Eve Sarnet, Vallo Taar - kultuurielu pikaajalise edendamise ja eduka esinemise eest Eesti laulu- ja tantsu juubeliaastal.

Heino Tasa - missiooni- ja vastutustundega tehtud töö ja panuse eest Rakke laululava õnnetusejärgsetel koristustöödel.

Maris Praats - lennukate ideede elluviimise ja märkimisväärse panuse eest valla noorte kaasamisel ja eestvedamisel.

Lele Nõmmiste - Väike-Maarja valla avaliku ruumi lilleilule toomise ning südamega Rakke jäätmejaama rajamisse panustamise eest.

Kristel Kitsing - suure energia, pühendumise ning tugeva toe eest omavalitsuse poolt edastatava informatsiooni kokkupanemisel ja vallavalitsuse meeskonna koostöö hoidmisel.

Kristel Kitsing

Head kaasteelised!

Täna tähistame üheskoos Väike-Maarja valla sünnipäeva.

Ma ei taha tänasel pidulikul päeval rääkida muredest ja kitsaskohtadest, mõelda argipäeva tegemistele, vaid tahan rääkida inimestest ja nende tegudest, headest tegudest. Tegudest ja saavutustest, mille üle uhkust ja rõõmu tunda.

Vahel mulle tundub, et headest asjadest olemegi harjunud vähem rääkima, kui murettekitavast ning hoopis tagasihoidlikud oleme tunnustama ja hea sõnaga toetama siis, kui asjad ongi hästi.

Vaatame mööduvale aastale tagasi ja meenu-tame tehtut.

Aasta alguses toimunud Lääne-Viru maakonna aasta teo konkursil valiti II koha vääriliseks Georg Lurichi monumendi püstitamine ja Väike-Maarja keskväljaku korrastamine, tänavuaastane Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhind määrati Krista Kergele, toimus Väike-Maarja Tervisekeskuse pidulik avamine, Emumäel loodi noortele võimalus osavust proovida uuel madalseiklusrajal ja korrastati puuskulptuuride allee, Avispea küla tähistas esmamainimise 800. aastapäeva, vahva perepeoga avati Salla seltsimaja ukseid, esimese kaasava eelarvega tehti korda Triigi mõisa müürid ja rajati Ebaverre discgolfirada, toimus juubelinumbrit kandnud laulu- ja tantsupidu „Minu arm“, kus meie valda esindasid Väike-Maarja pasunakoor, Rakke rahvatantsijad ja Simuna kapell, Rakke alevikku rajati uus jäätmejaam, korrastati Kase parki, avati Väike-Maarja muusikakooli filiaal ning vahva peoga tähistati 455 aasta möödumist Rakke esmamainimisest, Simuna rahvas ja kooliõpilased lustisid Simuna uue kergliiklustee avamisel, Lääne-Virumaa parim gümnaasiumiõpetaja on meie gümnaasiumi eesti keele ja kirjanduse õpetaja Riina Põldmaa ning parim hariduse sõber AS Nordkalk Rakke lubjatehas, täna avati mälestuspink lubajatööstur Karl Kadakale. Siia loetellu saab lisada veel erinevad näitused, kontserdid, külapäevad, spordiüritused ja paljud sportlikud saavutused. Kõigi nende tegude ja saavutuste taga on inimesed.

On oluline, et me oskaksime igapäevaselt märgata kaaskodanike tublidust ja leiaksime hetke, et öelda kiitev sõna. Sellest on palju kasu, nii ühele inimesele, kui meile kõigile.

Väike-Maarja valla meediaspetsialist Kristel Kitsing, keda novembri alguses tunnustati Naiskodukaitse Liiliaristi IV klassi teenetemedaliga,

Ene Preem kõnet pidamas. Foto Kristel Kitsing

on öelnud: „See on tegelikult igaühe enda otsus, kas ta otsib pidevalt vigu või hoopis püüab tabada inimesi õigeid asju hästi ja väga hästi tegemas.“

Täna avaldame tänu ja tunnustust oma valla tublidele inimestele. Neile, kelle tegevus on teistele innustuseks ja julgustuseks, kelle tegemistes pole olnud kohta ükskõiksusel ja käegalöömisel. Neile, kes on aidanud muuta oma kodukohta paremaks, teha natukene rohkem, kui peab.

Nende inimeste seas on väga erineva eluala esindajaid, aga kõiki neid ühendab pühendumus. Pühendumus oma tööle, vabatahtlikule tegevusele, oma kodukohale. Kõik need inimesed aitavad kujundada meie valla tänast nägu.

Ei ole midagi väärtuslikumat, kui oma kodukandi üle uhke olev inimene. Need sõnad on öelnud meediaekspert ja omakandimees Raul Rebane, kes mõned päevad tagasi esitles Väike-Maarja muuseumis oma uut raamatut. Minu poolt ostetud raamatusse kirjutas Raul Rebane: „Ole uhke, et oled siit.“ Mina olen. Kas teie olete?

Ilusat valla aastapäeva!

Ene Preem
volikogu esimees
Kõne valla 28. aastapäeval

KÜTTA ON VAJAJI?
KÜTTEPUUD SIMUNAST
5157741

EESTI VABARIIGI
102. SÜNNIPÄEV
21. veebruaril
Kell 12.00
mälestushetked Väike-Maarja ausamba juures
Kell 19.00
kontsertaktus Väike-Maarja seltsimajas

* Aasta teo väljakuulutamise
* spordirahva tunnustamine
* tänukirjade üleandmine
* **Andrus BONZO**
Albrecht

Hõbeakadeemia 2020

Loengusari on suunatud Lääne-Virumaa vanemaealiste inimestele, eelkõige vanusegrupile 60+, kuid oodatud on ka teised huvilised.

Õppetöö toimub loengute ja vestluste vormis iga kuu viimasel neljapäeval algusega kell 12.00 Rakvere Linnavalitsuse valgus saalis Lai 20.

Omaosalus on 2 eurot. Seminarisarja läbinud saavad detsembris tunnistuse, mille väljastab Tallinna Tehnikakõrgkooli teenusmajanduse instituut.

- 30.01 **Inga Raitar**, ajakirjanik ja kirjanik
Meedia – ühiskonna peegelpilt
- 27.02 **Marika Palu**,
Eesti Ajaloomuuseumi koguhoidja
Muusikarüütel Georg Ots
- 26.03 **Kaido Hõövelson - Baruto**
Jaapan – kaugel ja lähedane
- 23.04 **Ülle Kalvik**, kriisipsühholoog
Peresuhetest ja -vägivallast

Simuna mnt 5 hoonest ja Kotli perest

Maja on tõenäoliselt ehitatud 1880. aastate alguses Väike-Maarja kiriku poolt kirikumõisa maa peale. Hoone juurde kuulus ka väike talukrunt. Alates 1893. aastast elas seal köster Johan Kotli pere kuni 1993 aastani, J. Kotli pensionile minekuni (E. Leppiku andmed).

Köstri maja. 1920. a-d.
Foto Väike-Maarja muuseumi kogu

Sajandi alguses laskis J. Kotli ehitada nn ärimaja (praegu Georgi Söögituba), 1930. aastate alguses aga nn Kotli uue maja (praegu MTÜ Kotli Maja).

Pere oli 4-liikmeline: isa Johan, ema Elsa, poeg Alar ja tütar Piia. Johan Kotli oli Väike-Maarja tunnustatud seltsi- ja kultuuritegelane. Tema algatusel loodi 19. saj lõpul Väike-Maarja Põllumeeste Selts, ka Pasunakoor. Maja juures oli kaunis iluaed, üks esimesi Väike-Maarjas. Aed oli taluperedele eeskujuks. Johan Kotli käest sai ka aia jaoks vajalikke seemneid. J. Kotli oli Põllu-

meeste Seltsis aktiivne kunstvõetiste propageerija.

Elsa Kotli oli Väike-Maarja hinnatud ämmaemand, 30. aastate 2. poolel Väike-Maarja Naiskodukaitse esinaine (hiljem ka seetõttu represeeritud).

„Lapsed said alghariduse kodus: õpetasid ema, isa, juba suuremaid lapsi kodukooliõpetaja. Kodukoolist said osa võtta ka mõned „ontlike“ perede lapsed. Ema rääkis lastega kodu saksa keelt, et võõrkeel saaks juba lastena selgeks. Seda oli ju vaja hilisema hariduse jaoks.

Kõstrimaja võõrustas, vajadusel andis ka öömaja läbisõidul olevatele, ka peret külastavatele tuntud riigi- ja kultuuritegelastele” (Pia Kotli ja Alma Imakaevu mälestused).

Järgnev Eduard Leppiku ülestähendustelt 1960., 1970. a-test:

„Maja Väike-Maarjas Simuna mnt 5 (1965. a kehtestatud numeratsiooni järgi), algselt Väike-Maarja kiriku kõstrimaade taluelamu, 1930-ndate aastate keskelt kuni rajoonide moodustamiseni lihtsalt elamu, 1950-1962 trükikoda, siis neli aastat Väike-Maarja Maakutsekool nr 27 üks ühiselamuid, seejärel pool aastat tühi ja aasta remonti ning 1967. a oktoobrist - 1983. a töötas seal Väike-Maarja lasteaia filiaal (1. ja 2. vanuserühm), praegu hoone kutsumiseks mingit kindlat tava välja kujunenud ei ole: kasuta-

Johan Kotli pere Väike Maarjas. II rida vasakult: Ilse Kotli (Alari naine), Alar Kotli, Pia Kotli. I rida vasakult: Ilse ema, Johan Kotli, Elsa Kotli. Lapsed Malle ja Viido (Alari ja Ilse lapsed). 1936. Foto Väike-Maarja muuseumi kogu

takse maja numbrit, mõni ütleb vahelendises trükikojas, lasteaias, väikeste lasteaias; vanadel kohalikel inimestel (eriti omavahel rääkides) esineb siiski veel ka – Kõstrimaja.”

Seoses nõukogude korra kehtestamisega natsionaliseeriti hoone, läks

Väike-Maarja Lasteaia I, II rühma maja. 1971. Foto E. Leppik

kohalikule TSN täitevkomitee kommunaalosakonnale.

Pärast lasteaia väljakolimist oli hoone Väike-Maarja Aiandus-Mesindusseltsi valduses.

9. juunil 1990 avati Köstri majal kaksiktahvel tekstiga „VM kiriku kõstrimaja, kus 1893-1933 elas kultuuri- ja seltsitegelane köster Johan Kotli (1853-1940). Arhitekt Alar Kotli (1904-1963) sünnikodu. “Mälestustahvli

Väike-Maarja Aiandusseltsi maja. 1991. Foto A. Joala

avamist organiseeris Väike-Maarja Muinsuskaitse Selts, rahastada aitas aiandusselts.

90. a-te alguses aiandusseltsi tegevus hääbus: müügile ilmusid kõik „vene“ ajal defitsiidsed aiandustarbed – neid sai varem seltsi kaudu muutseda.

Pärast Eesti taasiseseisvumist tagastati kirikule endine Köstri maja koos maa ja teiste kirikumõisa hoonetega.

1990. aastatest kuni maja müümiseni 2019. aastal tegutses majas juuksur, oli kasutatud riiete pood, hiljem ka tööstuskaupade kauplus. F 5

Väike-Maarja kirikule kuuluv maja. Mälestusplaat Kotlitele, sildid: Pood. Juuksur. Kasutatud rõivad. 1999. Foto E. Moisa

Ellu Moisa

Avalik kiri haridusministrile, koolijuhtidele ja lapsevanematele Eestis: kasvatagem oma lapsi, et nad oskaksid avalikes kohtades käituda!

Pedagoogikateadlasest koolmeister Peep Leppik pöördub avaliku kirjaga ühiskonna poole, juhtimaks tähelepanu laste mõistlikule kasvatamisele, mis on kadumas.

„Eluaegse koolmeistri ja nelja lapse isana elan ning kõnnin (vaesel koolmeistril autot ei ole!) rahva hulgas professionaali pilguga. See aastakümnete pikkune kogemus annabki võimalusi võrdlemiseks – mõttetegevuseks. Sestap muutun üha murelikumaks tuleviku suhtes, meie rahva saatuse suhtes. Kuhu liigume?”

Esimesel koolinädalal asusin taas kooliteele. Hommikune liinibuss sai Helmes rahvast täis, enamuses õpilased. Muidugi, tänapäeva õpilane ei tervita ega lase vanemaid inimesi varem siseneda. Alles pärast õpilasi saime bussi ja jäime ühe umbes 70-aastase naisterahvaga seisma – lapsed istet ju ei paku.

Valla keskuses (seal on gümnaasium) väljus 16 õpilast, kellest üks (!) ütles bussijuhile – tänan! Nüüd said ka täiskasvanud istuma, sest sõit jätkus maakonna keskus. Riiska peatuses tuli lapsi ja vanakesi bussi juurde, üks isegi karkudega. Kõik kordus – lapsed haarasid vabad istekohad ja vanad jäid seisma.

Kuid paar söakamat naist alustasid poolvalju juttu, et kunagi pakkusid noored vanadele istet. Nutikatega noored tõmbasid kapuutsid üle pea – ärge segage! Nii sõitsime 30 km – Valgani. Noored väljusid ja neli 13-st ütles ka – tänan!

Kõik see kordub – iga päev, sest oleme unustanud, et kasvatada tuleb lapsi, mitte täiskasvanuid (neid õpetatakse).

Meil on ka lihtsameelseid, kes ütlevad (näiteks minule) – miks te ise ei sekku ega nõua lastelt-alaealistelt elementaarset käitumist?

Seegi kogemus on olemas. Hil-

jutu kutsusin ühes Valga kaubahallis korralle 5-6-aastast poissi, kes röökis lusti täiest kõrist ja jooksis jalgadega põrandat trampides hallis ringi. Kohal olid selle poisikese vanemad ja isa ütles kohe emale (kurjalt-poolvaljult) – mis sel vanamehel meie lapsega asja on! Aga see oli vaid üks harv väga lebe juhtum...

Proua Minister! Kaudselt on Teie alluvuses üle tuhande (!) töötaja. Saatke neist kasvõi paarsada üheks nädalaks „rahva hulka“ – tooma infot me laste-alaealiste käitumise kohta avalikes kohtades. Või on probleem selles, et ametnike hulgas pole enam pedagoogiliselt mõtlemaid inimesi, kes saavad aru, et midagi on viltu.

Koolijuhid! Teie hulgas on õnneks neid, kes muretsevad veel meie kooli ja seal toimuva kasvatustöö pärast. Aga märgakem, et kooli tuleb üha „pedagoogilise kollektiivi“ juhte, kes ise ei tea midagi kasvatuspedagoogikast. Kuis edasi?

Lapsevanemad! Lõpetage see meeletu koolitajate ja „moodsa psühholoogiaga“ nõustajate armee kuulamine. Lapse ja vanema ning lapse-täiskasvanu suhted on välja kujunenud ju miljonite aastatega. Kui tegutsete oma ürgsete ema (või isa) instinktide järgi, siis oletegi käitunud õigesti. Instinkt ütleb ju teile ette, millal last kallistada ja millal tutistada. Siit algabki igapäevane kasvatus! Millal siis?

P.S. Kavatsesin algul kirja suunata ka meie kasvatusteadlastele, kuid viimastel aastakümnetel on need ju kadunud? Teadlaste asemel on meil laste, kooli ja hariduse teemal sõnavõtte, „moodsalt“ lobisevad koolikauded inimesed.

Peep Leppik
pedagoog

Vabatahtliku tegevuse võimalused hoolekandeteenuste juures

Kuigi vabatahtlik tegevus on Eestis võrdlemisi levinud, panustab sotsiaalvaldkonda värskest valminud uuringu järgi kõigest 10 % elanikkonnast.

Möödunud aasta augustist alustas Eesti Külaliikumine Kodukant sotsiaalministeeriumi tellimisel ja Euroopa sotsiaalfondi rahastamisega testi, kuidas saaks hoolekandeteenuste juurde süsteemselt vabatahtlike kaasata.

Sihtgrupp, kellele pakutakse vabatahtlikku?

Abivajajad on hanke mõistes 65-aastased ja vanemad inimesed ning 18-64-aastased erivajadusega inimesed.

Mida meie vabatahtlikud teevad?

Vabatahtliku pakutavate tegevuste eesmärk on abisaajat vastavalt tema võimetele aktiveerida ning teha asju võimalust mööda koos isegi juhul, kui tegemist on voodihaigega.

Vabatahtlikud teevad koos abivajajatega väga eripalgelisi tegevusi, üsna tavapärase on, et vabatahtlik külastab koos oma abistatavaga erinevaid üritusi või kinoseansse. Samuti on vabatahtlikest olnud tuge tähtpäevade väärilisel tähistamisel, või lihtsalt suhtlemisel, ajalehtede ettelugemisel vms. Igal juhul on abistamine personaalne ning toimub inimese kodus või siis hooldekodus.

Siin juures on oluline teada, et kindlasti ei saa vabatahtlikud asen-

dada sotsiaaltöötajaid või koduhoolustöötajaid, kuid erinevate sotsiaalteenuste kombineerimisel saab arvestada ka vabatahtlike pakutavate võimalustega: tihtipeale ei jõua sotsiaaltöötajad rahuldada oma klientide inimlikku suhtlemisvajadust. Siinkohal saavadki vabatahtlikud tulla appi, et toetada inimese aktiivsust ning piisikeste tegevuste toel aidata tal võimalikult kaua elada omaenda kodus.

Seltsilise panuse planeerimisel tuleb paraku arvestada sellega, et vabatahtlik käib abiks oma töö, pere ja muude kohustuste kõrvalt ning seetõttu ei saa eeldada, et selline inimene jõuab abistatava juurde iga päev. Enamasti kohtutakse omavahel nii nagu vabatahtlikul võimalust on. Oleme veendunud, et meie vabatahtlikud saavad panustada esmajoones abistatava inimese sotsiaalse ilmajäetuse ja üksildustunde leevendamisse ning sellise suhtluse tähtsust on keeruline üle hinnata.

Kes meie vabatahtlikeks sobivad?

Tegevuse käigus on juba tulnud meie juurde palju toredaid inimesi, kellest mitmed ei ole kunagi varem vabatahtlikud olnud: küllap nad ootasid alles sobivat panustamisvõimalust. Kõige noorem abiline on 18-aastane ja kõige vanem 77-aastane. Üle poole praegu tegutsevatest vabatahtlikest on vanemad kui 55 eluaastat. Meie pakutav vabatahtliku tegevuse

teenus sobib pea igale huvilisele, kellega meie piirkondlik koordinaator on vestelnud ning soovid ja ootused on ühiselt välja selgitatud. Huviline ei pea kartma, kuidas ta hakkama saab, sest iga vabatahtlik saab sisseelamisel koolitust ja tuge, kuidas toimida ja käituda. Kartma ei pea sedagi, kuidas sobivat abivajajat leida. Meie projekti raames aitab sobilik vabatahtliku tegevuse võimaluse leida piirkondlik koordinaator. Just temal on kohalike omavalitsuste, päevakeskuste, hooldekodude, kohalike vabaühenduste ja kogukondade (so sotsiaalpartnerite) toel ülevaade inimestest, kes abi ja toetust vajavad. Hanke tegevustesse on planeeritud mitmeid vabatahtlike arengupäevi ning klubilisi tegevusi. Seega pakume küllaldaselt võimalusi kaasvabatahtlikega muljeid vahetada ning üksteisele toeks olla.

Meie tegevuste kohta saad lugeda lisa Vabatahtlike Väravast <https://vabatahtlikud.ee/sotsiaal/>. Antud lehelt leiab ka kõikide piirkondade koordinaatorite kontaktid, kes meeleldi teile meile tegevusi täpsemalt tutvustavad. Loomulikult ootame nii tulevaste võimalike vabatahtlike kontaktivõttu, kuid ära pelga teada anda, kui sooviksid ka ise vabatahtliku seltsilise tuge.

Ene Augasmägi

Lääne-Virumaa koordinaator

Erivajadusega inimesed saavad tasuta õigusnõustamist

Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIKoda) koostöös sihtasutusega Õigusteasutuste Büroo (ÕTB) alustas aprillist 2017 õigusnõustamise teenuse pakumist keskmise, raske või sügava puudega inimestele. Erivajadusega isiku elukondlike õigusküsimuste lahendamiseks võivad sihtgrupi esindajana nõustamisele pöörduda ka sihtgrupi hooldajad või pereliikmed.

Teenuse eesmärgiks on tagada erivajadustega isikutele õigusnõustamine ja abistamine igapäevasel ametiasutustega suhtlemisel ning asjaajamisel.

Õigusabi tagatakse elukondlike õigusemurede lahendamisel: võlad, eluase, pereasjad, tööasjad, toetused jms.

kohtumisega õigusnõustamisega (vajadusel ka veebisilla vahendusel (Skype)), õigusinfot saab küsida telefonitsi ja veebinõustamise teel.

Teenus on sihtgrupi jaoks tasuta. Vajadusel on võimalus kasutada nõustamisprotsessis viipekeeletoolki.

Lääne-Virumaal toimub nõustamine Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koja ruumis Rakveres, aadressil Tallinna tn 29 (hoovipoolne maja). I poolaastal toimuvad need algusega kell 9.00 järgmiselt: 8. jaanuaril; 5. veebruaril; 5. märtsil; 1. aprillil; 6. mail; 3. juunil. Õigusnõustamiseks on vajalik eelregistreerimine SA Õigusteasutuste Büroo telefonidel: 601 5122 või 5385 0005.

Noortegarantii tugisüsteem aitab omavalitsustel noortest hoolida

- Uus, proaktiivne lähenemine haridusest ja tööhõivest väljalangenuid noorte abistamisele on toonud juba häid tulemusi – abi on saanud 575 noort.
- Äsja on alanud noortegarantii tugisüsteemi neljas seire, mille käigus võtavad omavalitsuste juhtumikorraldajad ühendust potentsiaalselt abivajavate noortega, et välja selgitada noorte abivajadus ning asuda muresid üheskoos lahendama, et noori taas kooli või tööle aidata.
- Alanud seires on enam kui 11 000 noort üle Eesti, kelle abivajadust asuvad omavalitsused välja selgitama, et neile vajalikku abi pakkuda.

Noortegarantii tugisüsteem (NGTS) on juba enam kui poolteist aastat andnud võimaluse kohalikel omavalitsustel leida üles oma piirkonnas elavaid abivajajaid noori, et neile abi pakkuda. Noorele on tugisüsteem andnud võimaluse liikuda tagasi kooli või minna tööle. Mured, millega noored abi vajavad on väga erinevad: hirm uuesti põruda ja uusi asju proovida; negatiivsed emotsioonid koolist; madal motivatsioon; sotsiaalse võrgustiku vähene toetus; teadmatus ja segadus tuleviku ees; vaimse tervise mured ja sõltuvused. Mitteõppivate ja mittetöötavate noorte abistamine on ühelt poolt nii „tulekahju kustutamine“ kui ka ennetus, sest täna tööle või haridusse tagasi aidatud noor on väiksema tõenäosusega homme mõne muu sotsiaaltee või -teenuse saaja.

Omavalitsus on ise aktiivne

Noorte abistamine kohalikul tasandil on oluline, sest noored on tööturul vähese kogemuse, sageli madalama haridustaseme või erialase hariduse puudumise tõttu ebasoodsamas olukorras. Noortegarantii tugisüsteemi väärtus ei peitu ainult noorte abistamises, sest abi on tegelikult võimalik saada igal noorel pöördudes kohaliku omavalitsuse poole. NGTS lisandväärtus peitub uues lähenemises. Enne noortegarantii tugisüsteemi ei olnud tavaline, et kohalik omavalitsus uurib ise piirkonnas potentsiaalselt abivajavate inimeste kohta informatsiooni ja pakub neile abivõimalusi, mille vastu võtmine on inimese jaoks mõistagi vabatahtlik. Kohalik omavalitsus on ikka oma piirkonnas elavatele inimestele abi pakkunud, kuid vaid siis kui spetsialistini vastav info jõuab või inimene ise abi küsib. NGTS-s vahetuvad selles kontekstis rollid ehk omavalitsus astub abistamissuhtes ise esimese sammu, mis näitab hoolimist ja huvi oma piirkonna noorte käekäigu vastu.

Koostöö arendamise ja kitsaskohtade märkamise võimalus piirkonnas

Noore poole pöördudes on oluline, et

omavalitsuse ametnikul oleks selge ülevaade teenustest ja võimalustest, mida noorele on võimalik pakkuda. Lisaks on noortegarantii tugisüsteemi raames välja töötatud juhtumikorralduse mudel, mida on praktikas täiendanud igapäevaselt praktiseerivad juhtumikorraldajad. Seejuures on oluline, et juhtumikorraldust kui ühte sotsiaaltöö meetodit ei kasutata ainult töös noorega, vaid sinna kaasatakse ka olulised koostööpartnerid tervishoiu-, haridus- ja õigussüsteemist. Nii saab arendada valdkondade vahelist koostööd, et pakkuda võimalikult täielikku abi ebasoodsamas olukorras olevatele noortele. Lisaks on võimalik saada aimu ka põhjustest, miks noored üldse koolist või töölt eemale jäävad. Seetõttu on oluline küsida: Kuidas paremini omavahel koostööd teha, et noorte haridusest ja/või tööturul eemale jäämist ennetada? Milliseid teenuseid on vaja piirkonnas arendada? Kas mõned teenused dubleerivad teineteist? Millistest võimalustest on meie piirkonnas puudu?

Tagasiside ja edulood

Ei saa eeldada, et kõik noored kohe suure heameelega pakutava abi ka vastu võtavad ja kui algselt kardeti suurt pahameelt seoses eraelu puutumise põhimõtte rikkumisega, siis tegelik tagasiside noortelt ja mõningal juhtudel ka nende vanematelt on olnud valdavalt tänulik ja positiivne. Pigem nähakse seda hea märgina, et kohalik omavalitsus tunneb ka huvi ja soovib abi pakkuda. Samuti on juba täna mitmeid noori ja lapsevanemaid, kes koostöö lõppedes on tugisüsteemi juhtumikorraldajatele siiralt tänulikud pakutud toe, abi ja ühenduse võtmise eest. Nii oleme enam kui poolteise aasta jooksul saanud noortelt tagasisidest ja sellest ka aina rohkem motivatsiooni ja kinnitust, et noortegarantii tugisüsteem on vajalik:

„Tööga läheb suurepäraselt, olen nagu või pannil- ilusti sisse sulanud.../ Aitäh! Tahaksin Sind ka tänada - oled nii suureks abiks olnud mulle ja kindlasti ka paljudele teistele“ - Anna, 17.

„Minu arust sellest peaks noortele rääkima ka juba põhikoolis, et selline võimalus abisaamiseks on ja on isik, keda tegelikult ka huvitab, mis edasi saab, et nad ei jäta oma kooli teed pooleli.“ - Joel, 20.

„...Minu kui noore jaoks oleks küll olnud väga tähtis kui oleksin teadnud sellisest võimalusest .../ - Jaanika, 19.

Igapäevaselt noortegarantii tugisüsteemiga töötavad juhtumikorraldajad

ütlevad, et noored, keda toetada tuleb ei ole ainult need, kelle poole on nad ise pöördunud, vaid järjest enam leiavad abivajajad noored või nende lähedased nõustamis ja abivõimaluse ka ise üles, sest on tugisüsteemist kuulnud või on neile seda soovitatud. NGTS on tänaseks vähemalt korra kasutanud 58 kohaliku omavalitsust, kellest 35 on süsteemi kasutanud järjepidevalt (vähemalt 2 seiret järjest). NGTS rakendamise aja jooksul on abi vajanud ca 575 noort, osa neist on täna ka juba oma eesmärgini jõudnud ja vajaliku abi saanud ning osa alles liigub koostöös toetavate spetsialisti-

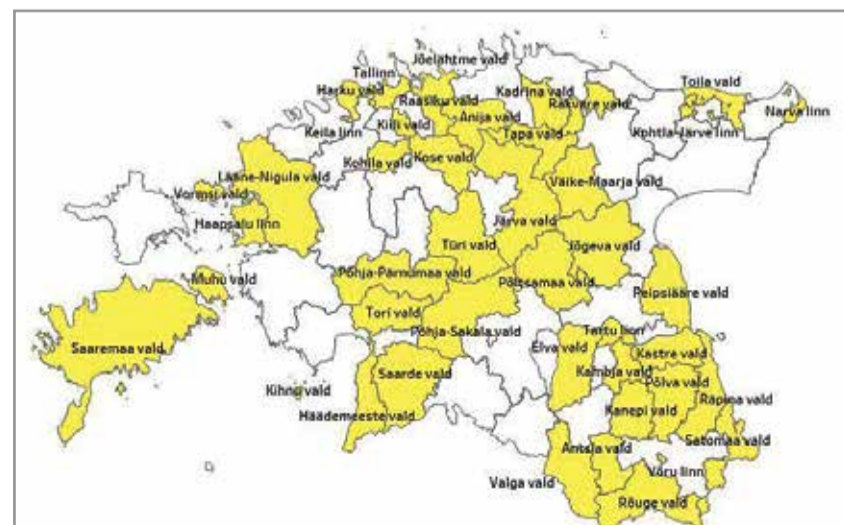
dega oma eesmärgi poole. Need 575 noort on abini jõudnud just tänu sellele, et omavalitsuse juhtumikorraldaja on nende poole ise abipakkumisega pöördunud. Seega sõltub noorte abini jõudmine suuresti just kohaliku omavalitsuse aktiivsusest. Just praegu ongi taas kätte jõudnud aeg, kus süsteemi kasutamiseks taotluse esitanud 44 omavalitsust on saanud potentsiaalselt abivajavate noorte nimekirjad, mille alusel hakkavad saatma välja kirju noortele ning nendega kontakteeruma. Neljas seire algas oktoobris ning kestab märtsini 2020, kuid mida varem omavalitsus noortega ühendust

võtab, seda paremad on tulemused, sest aja möödudes andmed vananevad ja abivajavate noorteni jõudmine ei ole enam nii efektiivne.

Kelli Ilisson
sotsiaalministeeriumi tööhõive osakonna nõunik

Taustaks: allpool toodud tabel annab ülevaate noortegarantii tugisüsteemi osalevatest omavalitsustest ja abivajavatest noortest arvudes.

KOV	IV seire nimekirjas potentsiaalselt abi vajavate noorte arv	Elanike arv	16-26 noorte arv	16-26. a noorte osakaal elanikest (%)	IV seires olevate noorte arv 16-26. a elanikest (%)
1. Anija vald	39	6 159	638	10,4	6,1
2. Antsla vald	39	4 478	580	13,0	6,7
3. Elva vald	213	14 494	1 679	11,6	12,7
4. Haapsalu linn	144	13 077	1 343	10,3	10,7
5. Harku vald	151	14 704	1 298	8,8	11,6
6. Häädemeeste vald	65	4 821	630	13,1	10,3
7. Jõelähtme vald	48	6 516	585	9,0	8,2
8. Jõgeva vald	178	13 513	1 740	12,9	10,2
9. Järva vald	109	8 910	981	11,0	11,1
10. Kadriina vald	36	4 858	589	12,1	6,1
11. Kambja vald	94	11 012	1 174	10,7	8,0
12. Kanepi vald	52	4 780	495	10,4	10,5
13. Kastre vald	53	5 184	586	11,3	9,0
14. Keila linn	91	9 910	1 046	10,6	8,7
15. Kihnu vald	8	687	87	12,7	9,2
16. Kiili vald	21	5 403	548	10,1	3,8
17. Kohila vald	80	7 114	698	9,8	11,5
18. Kohtla-Järve linn	380	33 743	2 934	8,7	13,0
19. Kose vald	74	7 138	785	11,0	9,4
20. Lääne-Nigula vald	81	7 041	704	10,0	11,5
21. Muhu vald	15	1 876	179	9,5	8,4
22. Narva linn	842	55 249	4 708	8,5	17,9
23. Peipsiääre vald	84	5 458	645	11,8	13,0
24. Põhja-Pärnumaa vald	74	8 235	932	11,3	7,9
25. Põhja-Sakala vald	80	7 959	948	11,9	8,4
26. Põltsamaa vald	120	9 752	1 224	12,6	9,8
27. Põlva vald	162	13 907	1 609	11,6	10,1
28. Raasiku vald	38	5 006	522	10,4	7,3
29. Rakvere vald	69	5 570	641	11,5	10,8
30. Rõuge vald	60	5 427	625	11,5	9,6
31. Räpina vald	81	6 319	727	11,5	11,1
32. Saarde vald	60	4 546	536	11,8	11,2
33. Saaremaa vald	261	31 091	3 385	10,9	7,7
34. Setomaa vald	60	3 280	352	10,7	17,0
35. Tallinn	5 474	434 562	49 717	11,4	11,0
36. Tapa vald	149	10 902	1 260	11,6	11,8
37. Tartu linn	855	96 974	12 363	12,7	6,9
38. Toila vald	44	4 735	480	10,1	9,2
39. Tori vald	131	11 663	1 375	11,8	9,5
40. Türi vald	111	10 786	1 158	10,7	9,6
41. Valga vald	228	15 785	1 844	11,7	12,4
42. Vormsi vald	1	389	26	6,7	3,8
43. Võru linn	104	11 859	1 354	11,4	7,7
44. Väike-Maarja vald	90	5 869	689	11,7	13,1
KOKKU	11 149	950 741	106 419	11,2	10,5

Väike-Maarja gümnaasiumi õpilasesinduse uueks presidendiks on Eliise Joonas

Saame tuttavaks Väike-Maarja gümnaasiumi õpilasesinduse uue presidendi Eliise Joonasega. Eliise võttis teatepulga 2020. aasta algusest üle endiselt presidendilt, abiturientidelt Keneli Pohlakult, kes pühendub gümnaasiumi edukale lõpetamisele.

Räägi endast.

Ma õpin 6. klassis. Laulan Virumaa Tütarlastekooris ja armastan tantsimist. Mulle meeldib noortele ürituste organiseerimine, eriti korraldamise pool, esinejatele kirjutamine, sponsorluskirjade kirjutamine. Ja ka sõpradele meeldib mulle kirjutada korrektselt, valdin lühendeid.

Olen Väike-Maarja valla noortevolikogu vabaliige. Viimased kolm aastat olen olnud kodutütar, mil osalen laagrites üle Eesti, neis saan eluks vajalikke teadmisi.

Osalen olümpiaadidel ja konkursidel. Hea kogemus oli õpioskuste olümpiaad, mis koosnes erinevatest ainetest. Võitsime oma võistkonnaga maakonnas esikoha, seejärel esindasime kooli vabariiklikul olümpiaadil, millel saime samuti esimese koha.

Kaua oled õpilasesindusega seotud olnud ja kuidas Sinust sai presidendit?

Õpilasesindusega olen seotud teist aastat.

Detsembris olid meil juhatare valimised. Mulle meeldib võtta suuri kohustusi ja mõtlesin, et õpilasesinduse presidendiks olemine võib mulle palju julgust juurde anda. Otsustasin, et ma kandideerin. Presidendiks valiti mind detsembri alguses, kuid volitused jõustuvad jaanuarist.

Usun, et suudan raskete ülesannetega toime tulla. Olen kohusetundlik ja viin enda lubadused alati täide. Soovin julgust juurde saada nii ise kui ka anda teistele õpilasesinduse liikmetele. Avaliku esinemise kogemusi saan näiteks ka õpilasesinduse koosolekuid juhatares.

Eliise Joonas kooli jõululaadal käsitööd müümas. Foto Helina Lükk

Kaaslased usaldasid Sind ja valisidki Su presidendiks. Millised on õpilasesinduse plaanid selleks aastaks?

Sellel aastal mõtlesin rohkem aega meeskonnatööle pühendada. Otsustasin tegutseda mõistlikult ja esialgu palju tegevusi mitte planeerida. Meeskonnatöö arendamiseks plaanin minna ühisele väljasõidule Pärnusse ja koolile tahame korraldada kevadel ühe suurema ürituse. Kindlasti kavatsen tutvustada õpilasesindust kevadel 4. klassi õpilastele, et nad 5. klassis peamajja tulles meiega liituda saaks.

Pidevaks ülesandeks on iganädalaste koosolekute korraldamine, ka juhtkonna koosolekutel osalemine, ning kindlasti koosolekuteks valmistamine.

Õnneks on mu suureks toeks huvijuht Helina Lükk ning hea meeskond õpilasesinduses.

Soovime Eliisele huvitavaid kogemusi ja rõõmustavaid saavutusi presidendit ametis!

Heili Tammus

Väike-Maarja gümnaasium

Kiltsi ja Tartu Ülikool

Mullu, 1. detsembril tähistas Tartu Ülikool 100. aastapäeva rahvusülikoolina. Millised on olnud juubilari ja Kiltsi kandi omavahelised seosed? Järgnevalt pöögus ülevaade nendest:

- Kiltsi lossis elas Tartu Ülikooli audoktor A. J. von Krusenstern. Ülikooli rektor G. F. Parrot ning raamatukogu direktor K. Morgenstern külastasid teda seal arutamaks ülikooli arengu küsimusi.

- Tänu Krusensterni eestkostele sai just Tartu Ülikool esmaõiguse avada Professorite instituut, kus valmistati ette õppejõude Venemaa ülikoolidele.

- Krusenstern hankis oma sidemete kaudu Inglismaal ülikoolile teadusliku kirjandust. Annetas ise ja ärgitas teisi annetama ülikoolile raamatuid ja loodusteaduslikke kogusid. Ülikooli kunstimuseumile kinkis ta üle 60 eseme.

- Krusensterni vahendusel kaasati riiklike uurimisreiside koosseisu ülikooli õppejõude ja kasvandikke, näiteks Kiltsi lossigi korduvalt külastanud K. E. von Baer.

- Ülikooli audoktor, botaanikaprofessor ja botaanikaiaia kauaaegne juhataja A. Bunge veetis oma vanaduspõlve Kiltsi vallas Mätlikul.

- Väliskirjanduse õppejõud, professor V. Altoa oli noorpõlves Kiltsi algkooli juhataja ja õpetaja.

- Füüsikaõppejõud, adjunktprofessor E. Kiltsoni algkooliaeg möödus Kiltsi vallakoolis.

- Kiltsis üles kasvanud ja kooliteed käinud luuletaja K. Merilaas töötas mõnda aega ülikooli raamatukogus.

- Kiltsi kandis alustas oma eesti murrete alast uurimustööd eestikeelse Tartu Ülikooli esimene läänemeresoome keelte professor Lauri Kettunen.

- 1974. aastal kaardistasid ülikooli geograafiatudengid Kiltsi lossi lähimüürist.

Tartu Ülikooli raamatukogu võõrustab 7. veebruarini näitust Vana aja Kiltsi ja Kiltsi kirjamehed. Foto Madis Michelson

Kunagiste seoste meenutamiseks võõrustab Tartu Ülikooli raamatukogu 7. veebruarini näitust Vana aja Kiltsi ja Kiltsi kirjamehed. Ühtlasi on näitus kaasatud raamatukogu Tartu rahu 100. aastapäeva tähistamise programmi. Toimus ju Kiltsiski üks Vabadussõja võidukatest lahingutest, kusjuures vaenlase leeriga liitunud punasoomlaste vastu.

Madis Michelson

Noorest ja säravast õpetajast vinguvaks mutiks

Detsembris unustasime väljas valitseva pilkase pimeduse ja toimetamise pühadesäras ja küünlavalguses. Taevataat jagas paaril päeval näpuotsaga lumevalgust.

Siin minu väike tagasivaade detsembrikuu tegemistesse Simuna koolis ja allpool mõtisklen ka sellest, kuidas tekkis minus tühi tunne ja miks saab ühest noorest säravast õpetajast vinguv mutt.

2. detsembri hommikul tähistasime 1. adventi. Jõululaulude popurriiga esines 7. klass.

6. detsembril oli külla kutsutud Kaja Alasoo, kes lasteaiastega jõulukaunistusi meisterdas.

9. detsembri tähistasime 2. adventi. Esinejateks 8. klassi õpilased. Samal päeval olid koolis külas meie head Soome sõbrad Raia ja Ami. Nende päratutest meisterdamistarvete kottidest tuli välja igasugu vahvat kraami, millest jõulukaunistusi ühiselt tehti.

11. detsembril õpetas Mary Tammet meie poisse maalima. Loodetavasti saab tehtud töid peatselt Simuna rahvamajas näha.

12. detsembril osales Simuna kooli rahvastepallivõistkond Sõmerul võistlustel. Võitis sport!

Rahvamajas said lasteaija- ja algklassidelapsed vaadata etendust „Päkapikud kohvis“.

15. detsembril käis Põhjakeskuses õpilasesinduse laadal meie kooli minifirma AIESS. Müügiartiklite hulka kuulusid jõulupärijad, toolikatted/lemmikloomapadjad ja küpsisetaignasegud.

17. detsembril tähistasime 3. adventi. Esines 9. klass. Üheksandikud ei lasknud publikul lihtsalt ettekanne nautida, vaid esinemist kuulates tulid lahendada ka mõned ülesanded.

18. detsembril lasteaias jõuluhommik koos jõuluvanaga ja õhtul jõulukontsert lasteaiast vanematele.

19. detsember. Seda päeva otsasime kaua. Miks? Esiteks sellepärast, et tavaliise koolilõuna asemel oli ühine pidulik jõululõuna. Teiseks sellepärast, et õhtul oli jõulupidu.

Jõulupeo etteasted olid inspireeritud multifilmidest. Laval etendati tuntud multifilmide tegelasi Simuna õpilaste ja õpetajate silmade läbi. Vaatajate ette astusid põrsas Pepa, lammas Shaun, Nu Pagadi hunt ja jännes, Minionid, Elsa, Gena, Potsataja jpt. Jõuluvana peole seekord ei jõudnud, küll aga ootas ta koolimajas, kus tema tarvis oli ehitatud spetsiaalne jõuluvana koobas.

Ja kolmandaks sellepärast, et pärast pidu ei mindud koju, vaid jääd koolimajja ööbima. Öö ise kandis nime „Saladuste öö“.

Saladuste ööl tuli õues nutitelefoni abil orienteeruda, võimlas läbida takistusrada ja kokku panna luuletus. Fua-jees oli avatud kohvik. Kohvikupidajateks juba tuntud tegijad eelmises jõuluaajast – 7. klass. Seekord pakuti lisaks maiustustele ka mehisemat kõhutäit soolase toidu sõpradele: kartulisalatit, kartulipudru ja viinerite näol.

Iga klass pidi lahendama ka loomeülesande, milleks oli kõikvõimalikest esmapilgul mõtetust tränist jõuluteemaline ehitis.

Sööklas toimus meeleolukas disko, kus väiksemad lapsed sõna otseses mõttes endil varbad villi tantsisid. Kella kahest algas õerahu koos salapärase unenägude vaatamisega.

20. detsembril läksid koolilapsed vaheaga nautima. Ka õpetajate ja direktori töörutiini tekkis vaheldus.

Võtsin minagi aega pühi pidada ja oma vaimu ja keha füüsilise tegevusega turgutada. Kutsusin õhtusele jalutuskäigule Simuna kergliiklusteele kaasa ühe lähedase inimese naabervallast, alustasime koolimaja juurest tempokat kõndi. Kõik oli kena, kuni saime mööda endisest sidehoonest, siis muutus as-

falt hirmus poriseks. Äsja korda tehtud teepeenral oli keegi oma auto proovile pannud ja küündnud sinna hirmsad rööpad, ühtlasi paisates pori ka kõnniteele... Oleks olnud kevad, oleks mu kaaslane tormanud seemnekartuleid vististi tooma ja vaod mõistlikult ära sutanud.

Ma ei saa aru, mis toimub selle inimese peas kes nii teeb? Ma ei õigusta kuidagi vargust, aga seda on võimalik mõista, sest varas läheb vargile omakasu eesmärgil, aga see situatsioon on ikka täiesti arusaamatu. Lagastan kellegi teise loodut, lõhun ja määrin ka oma autot... No katsun mõista – äkki tahtis millegipärast heakorratõotajatele või teemeistritele kätte maksta, aga miks oma autot retsida? Vihkab iseennast? Meie kogukond on väike, kõik tunnevad kõiki, seega oli väga lihtne too lollpea kindlaks teha. Kahetsusega pean tõdema, et olen olnud kunagi tema õpetaja. Omaarust olen alati püüdnud lastele töökust ja seadusekuulekust õpetada, alati pole see õnnestunud ja loodan, et elukool õpetab neid, keda põhikool, ametikool ja kodu õpetada ega kasvata-da ei suuda.

Mõni aeg juhtusin televiisorist jälle

Simuna kooli jõulupidu. Foto Triinu Pohlak

enda kunagisi õpilasi nägema ja paraku ka kuulma. No see jama, mida nad seal suust välja ajasid, ei ole ka teips mitte koolimaja seinte vahel külge jäänud.

Nii tekkiski tühi tunne hinge ja küsimus, et kas mu tööst ikka on üldse kasu olnud? Kui ma 21 aastat tagasi Simuna kooli tööle tulin, sain enda käe alla neljanda klassi. Olid särasilmesed ja õpihulmised lapsed. Igavesti äge klass oli ja vinged vanemad, kes igati oma laste arengut toetasid. Suure töö klassikollektiivi kokkuliitmisel ja vanemate kaasamisel oli ära teinud legendaarne õpetaja Reet Maadla. Selle klassi õpilaste hulgas oli õppimine ja hea käitumine popp ja kellel seda kõike just emapiimaga kaasa polnud antud, püüdsid kõigest väiest, et sarnaneda klassi positiivsete liidritega. No võib ju olla, et mulle tundub asi ilusam kui tegelikult oli – aega on palju möödunud. Igatahes innustasid need lapsed ja nende vanemad mind tohutult pingutama. Tüdrukud tahtsid kangesti tantsida, lisaks õpetaja Lehte Sirelpuu rahvatantsuringile proovisime ka natuke showtantsu. Neist said kohaliku korvpallimeeskonna ergutustüdrukud. Osalesime isegi Tamsalus mingil tantsuvõistlusel. Näidendeid õppisime. „Kollide Kooi“ etendusega käisime Haljalas võistlemas. Reegel oli,

et igal kuul toimus mingi väljasõit või klassi üritus. Kevadel käisime kahepäevasele ekskursioonil lõuna-Eestis. Kogu aasta oli nii põnev, et otsustasin minna Tallinna ülikooli kaugõppesse, et saada lisa oma nn pisipeda haridusele. Õpetaja elukutse oli äge! Järgmise klassiga oli juba keerulisem. Lapsed olid ikka ägedad ja tahtsid kõike teha. Vanemad enam nii aktiivsed polnud ja aega-ajalt tekkis mõnel vanemal küsimusi, et kuhu ma ikka üritusteks kogutud raha panen. Bussisõit maksis lapse vanemale Eesti Vabariigi piires 10 krooni. Toidu- ja piletiraha sai ka lastelt enne sõitu kokku korjatud, et asi libedamalt läheks ega tekkiks üllatusi, kui mõni kogemata raha maha unustab. Kuhu ma selle raha siis panen. Ei ostanud kuld-ega hõbeasju enda tarbeks vaid kulutasingi ikka kõik nende laste peale. Täiesti ausalt. Järgmine lend algklassilapsi olid alguses ka ikka väga nunnud ja tahtsid targaks saada ja kaebasid mulle suurte poiste peale, kes internaadi maja juures suitsetamas käisid. Ise töötasid, et nemad küll kunagi nii tegema ei hakka. Nii nad kasvavad .... Ja ükspäev avastasid, et neil on õigused ... ja unustasid, et neil on kohustused. Mingil hetkel tajusin, et

ükski väljapakutud üritus või tegevus ei paku lastele huvi. Ise ei osanud nad ka öelda mida nad õppetööväliselt teha tahaksid. Mõnus oli niisama olla. Mul mitte.

Olen ise selle paarikümne aastaga tublisti vanemaks jäänud, kuid mitte see fakt pole õpetajaametit mu silmis kahandanud, vaid just ükskõiksus ja ühiskonna poolt peale pandud surve, et õpetaja PEAB saama hakkama kõigega millega ei tule toime kodu, arstid, politsei või päästeamet.

Vot selline virisev kiri siit 2019. aasta lõpust. Olen siiski parandamatu optimist ja loodan, et juba uuest aastast lähedavad asjad paremaks ja need mõned tõrvatilgad ei riku ära seda 330 aasta vanust panust, mis Simuna koolide poolt rahva harimiseks on pandud. Valdav enamik Simuna kooli lõpetanuteist on väga tublid ja õnnelikud inimesed, kes uhkusega tunnistavad, et nad on pärit Simunast. Ja kui ollakse pärit Simunast, osatakse laulda, tantsida, pilli mängida, põldu pidada, õpetada, ravid, teadust ja sporti teha ning palju muud endile ja teistele kasuliku. Mitte ainult kakelda nagu paar õnnetut arvavad ja seda televiisurikasti seest rahvale kuulutavad.

Kaja Põldmaa
Simuna kooli direktor

Projektipäevad toovad koolipäevadesse vaheldust ja õpetavad õpilasi-õpetajaid

Väike-Maarja gümnaasiumi õpilased on küllap juba harjunud, et mõned korrad aastas toimuvad projektipäevad. Ühte töötuppa võivad nad sattuda tavapärasest võõramate koolikaaslastega, sest õpilased jagatakse neisse enamasti klassideüleselt. Tavaliselt tuleb valida või jagatakse õpilased päeva jooksul mitmesse töötuppa. Küllap on palju uusi tegevusi, aga ka sellist, mis esmapilgul näib lihtsalt toreda meelelahutusena, kuid mis ometi arendab.

Detsembris lõpetas 2019. a kooliõppetöö projektipäev lõimitud tundidega. Iga tunni ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks ühendasid jõud ja teadmised kaks õpetajat.

Eesti keele õpetaja Anna viis lõimitud tunni läbi kunstiovetaja Edaga. Anna kirjeldas: „Algul tõmbasid põhikooliõpilased endale loosiga ühe jõuluteemalise sõna, mõtlesid selle põhjal teemantluuletuse ning illustreerisid selle.“ Anna tõdes, et selline koostöövorm oli õpetajate jaoks värskendav kogemus, samas seadis see ka ajaplaneerimisväljakutse nii õpetajatele kui ka õpilastele. Valminud tööd on koolis näituseks tutvumiseks.

Eesti keele õpetajad Hannamari ja Riina võtsid oma töötoas vaatluse alla, kuidas kommertsreklaam võib olla sotsiaalklaami rollis. Hannamari sõnul õppisid õpilased teadustama eelkõige enda väärtushoiakuid ja analüüsima oma seotust teiste inimestega. „Koostööine õpetamine võimaldab uurida teemat erinevatest vaatenurkadest, mis aitab ka mul õpetajana paremini mõista tervikut,“ võttis Hannamari töötoa kogemuse kokku.

Käsitööõpetaja Eve oli valmis lõimima käsitööd kehalise kasvatuses, aga kuna kehalise õpetaja haigestus, juhendas ta üksinda õpilasi grupiti osavõtmänge valmistama ning seejärel neid läbi mängima.

Kehalise kasvatuses õpetaja Geidi viis töötuba läbi koos tööõpetuse õpetaja Aivoga. „Meie töötoas toimus võrkpalliturniir 9.-12. klasside õpilastele. Õpilased kõrvetasid puidust ketastele omale auhinna medalid,“ kirjeldas Geidi. Lisaks sportlikule te-

Õpetajate Riina ja Hannamari töötoas kujundasid õpilased oma elurännaku ja tähistasid trepil olulised hetked, mis on nende elu mõjutanud. Foto Riina Põldmaa

gevusele õppisid õpilased planeerimist ja kujundamist.

Inglise keele õpetaja Relika ja kokanduse õpetaja Anu töötuba kandis nimetust „Piparkookide valmistamine inglise keeles“. Töötoas küpsetati ja glasuuri piparkooke ning huvilised said ingliskeelse tainaretsepti ka endale. Relika jagas oma mõtteid lõimitud tundidest: „Koostööine õpetamine aitab luua õpetajate vahel positiivseid suhteid. Samuti näis, et ka õpilastel oli tore ja nende jaoks, kes olid valmis töötoas panustama, läks aeg kiiresti.“

Matemaatikaõpetajad Heli ja Larissa viisid läbi töötoa matemaatika seaduspärasustest meie ümber. Töötoa käigus tutvusid õpilased Fibonacci arvudega, kuldspiraali ning kuldloikega. Praktilise osana tuli neil näiteks mõõta enda erinevaid kehaosaid ja teha vastavaid arvutusi, et jõuda järeldusele, kuidas kõik jagatavad lähenevad kuldsele suhtele. „Ise saime aru, et kaks õpetajat tunnis toetavad ja

Õpetajate Geidi ja Aivo võrkpalliturniiri said osalejad lõpetada omavalmistatud medalitega kaelas. Foto Geidi Kruusmann

täiendavad teineteist ning lihtsam on jõuda ja märgata abivajajaid,“ rääkis õpetaja Heli.

Ajalooõpetaja Edgar ja sekretär Merike viisid muuseumis koos läbi kuldvillaku. Merike võttis kogemuse kokku: „Meie töötuba õpetas õpilasi paremini tundma oma valla ja kooli ajalugu. Lisaks said nad teadmisi muuseumis olevatest näitustest ja palju muud. Ise õppisime, kuidas viia läbi kasulikku ja huvitavat töötuba, mis meeldiks nii endale kui ka õpilastele.“

Ajalooõpetaja Kristi ja muusikaõpetaja Ly selgitasid oma töötoas „Jõulumuusikat laiad maailmast“ välja meie kooli parimatest primad jõulumuusika asjatundjad. „Meie töötoa raames sündis ka uus muusikakollektiiv, kes loosi teel saadud tuntud jõululaulu 10-minutilise bändiproovi järel erinevaid rütmisid kasutades ette kandsid,“ rääkis õpetaja Kristi ning lisas: „Tõdesime, et kui õpetajatel endal silmad säravad ja nad ise oma tööd naudivad, siis peegelduvad õpilased seda vastu. Muusika ühendab!“

Arvutiõpetaja Liina lõimis töötoas loopeedi Merlega robotikat ja eesti keelt. „Minu ja Merle töötoas ehitasid

Projekti Geeks on wheels töötuba. Foto Väike-Maarja gümnaasium

isiklikele tugevustele.“

Vene keele õpetaja Merles ja abiõpetaja Luule viisid oma töötoas läbi lustlikke sõnamänge – õpilased kordasid seeläbi ametite nimetusi vene keeles, seadsid kuulamise järgi ritita venekeelse laulu sõnu, arendasid koostöö- ja kuulamisoskust.

Novembri lõpul toimunud projektipäeval viisid töötuba läbi inimesed väljastpoolt kooli. See andis ka õpetajatele võimaluse töötubades kaasa lüüa ning uusi teadmisi ja kogemusi omandada, samas vajadusel õpilasi aidates.

Tehnoloogiahuvilised noored projektist Geeks on wheels viisid läbi elektroonika, arvuti riistvara ja tehnika tutvustamise töötuba. Oma töötoad olid kodutütardel, maanteeametil, elustamise töötuba viis läbi kooli meditsiinitöötaja ja õpilastega oli kohtumas vilistlane Stina Tiigimäe. 10.-12. klassid osalesid Euroopa Parlamendi simulatsioonimängus ja kohtusid vallavanemaga. Samal päeval koostasid 1.-12. klassid kõik stsenaariumi ja filmisid konkursiks „Vaimu ja väega Väike-Maarja vald“, seda juhendasid klassiõpetajad ja klassijuhatajad.

Projektipäevad on hea võimalus mitmekesistada koolielu, õppida ja õpetada koostööselt. Rutiinist väljatu- lek võib esitada väljakutse, kuid see toobki kaasa arengu ja rõõmu nii õpetajatele kui ka õpilastele.

Heili Tammus
Väike-Maarja gümnaasium

Kiltsi mõisas elustati Naksitrallide lugu

Kes meist ei teaks kolme vahvat reisiseelli Edgar Valteri illustreeritud ja Eno Raua kirjutatud raamatust, kes... Ah ei teagi? Ah nii. Naksitrallid on kolm naljakat vennikest, kes jutustavad meie sõprusest, vaprust ja leidlikkusest.

Mis tõugu need naksitrallid ikkagi on? Härjapõlvlased, kääbikud, päkapikud? Ja miks nende lugu ikka ja jälle erineval kujul uuesti elustatakse? Ma arvan, et just seetõttu, et nendega koos saab seigelda ja maailma päästa. Nad on südamlikud ja tähelepanelikud ning hoolivad üksteisest, inimestest ja loodusest. Ahjaa – ja mõned muhedad äpardused juhtuvad ikka ka!

Kiltsi mõisas rääkisid tegelased ikka sama head ja tuttavat teksti, mille ammu tuntud karaktereid ei olnud pea peale pööratud. Lavalt ei puudunud auto ning tegelasi oli kah lisaks naksitrallidele, jäätisemüüjale, hiirele, kassidele, rottidele veel palju rohkem – lausa terve koolitüü. Kordamööda astusid publiku ette suured ja väikesed õpilased. Noored muusikud esinesid ükski, tantsusamme tehti üheskoos, kõlasid pillipalad ja rajud tantsu etteasted. Särassilmsete õpilaste esinemislust oli nauditav ja nende rõõmus ülesastumine meeldis vaatajatele.

Õpetajatessse mahtus nii palju ideid ja energiat, et enamus lapsi said

Kiltsi koolipere. Foto Merje Leemets

tegevusega haaratud. Trall oleks võinud veel pikalt kesta, kui mitte poleks külla tulnud see punakuubne habetunud mees, kes lapsed hetkeks vakatama võttis. Vana oli põhjalik ja iga klass sai kommipakke lunastades näidata kõike seda, mis aasta jooksul selgeks oli suutnud õppida.

Enne koduteele asumist maiustati veel kohvikus, kus meeleolukast etendusest ka muljeid vahetati.

Maariti ema Terje Kümnik pidas Kiltsi koolis toimunud jõuluetendust kihvtiks ja kaasahaaravaks. „Omapäraselt ja naljakalt üles ehitatud,“ muheles Kümnik. „Oli näha, et õpetajad

olid tublisti vaeva näinud kostüümide ja dekoratsioonidega,“ hindas ta ning lisas, et meeldiv oli näha, et ka julgemad lapsed olid etendusse kaasatud – mängisid rotte.

Krete ema Kersti Sepp, kes juba kolmel Kiltsi kooli jõulupeol käinud, sõnas, et talle on need kõik meeldinud. „Mulle meeldib, et jõluetendus on põimitud üheks tervikuks õpilaste esinemistega,“ kiitis ta. „Positiivne on, et koos õpilastega osalevad ja esinevad jõulupeol ka õpetajad – kõigil on oma kindel roll.“

Kristel Kitsing

Dünaamiline trio: Muhv, Kingpool ja Sammalhabe. Foto Kristel Kitsing

TEADE

Väike-Maarja gümnaasiumi vilistlaskogu koguneb laupäeval, **1. veebruaril kell 11.00** Väike-Maarja gümnaasiumi algklasside majas.

Teemad: talgud, fond, koduleht, põhikiri, esimehe valimine.

Info: vilistlaskogu esimees Raimo Maasik, tel 514 5548.

MTÜ Meie Kiltsi lühivaade lõppenud aastale

MTÜ Meie Kiltsil läheb juba teine kogukonnapraktika aasta. Eelmisel õppeaastal andis oma panuse kogukonna heaks Kiltsi kooli üheksas klass ning nüüd on praktiliselt üks VMG 10. klassi õpilane Jens Arulaan. Jens andis oma panuse ka kogukonna turvalisusse, tehes helkuripuu Kiltsi alevikku. Kiltsi kooli juures riputasid helkurid puule ikka 9. klassi õpilased.

Suur muutus toimus tänu Reet Reimanni aktiivsele tegevusele: rahvamaja peasissekäik sai uue ilme, uued ukSED ja aknad. Väike-Maarja vallavalitsuse toel saime uuendada köögis elektrikliibi ja ATS süsteemi. Oktoobris alustas Bingo OÜ katuse vahetusega rahvamaja otsa osades, rahastus tuli Siret Kotka-Repinski kaudu Eesti Keskerakonna katuserahast.

Ühisüritustest alustasime Kiltsi memmedega koos meeleoluka Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistamisega veebruaris, sellele järgnes Kiltsi raamatukogu juubel. Mais oli järjekordne talgupäev, seekord külavanem Sigriti juhtimisel. Juunis kinkis Kai Baiduza kogukonna amplesse enda kasvatatud lilletaimed (fotol). Novembris toimus Mall Vöhandu organiseeritud lõbus kadripäev koos Kadri ja Lembit Kopsoga, kes tutvustasid meie kogukonnale oma talu ajalugu, selle toodangut ning soovijad said tooteid kaasa osta.

Tänu renoveeritud ruumidele rahva-

Juunis kinkis Kai Baiduza kogukonna amplesse enda kasvatatud lilletaimed. Foto erakogu

majas, oli eelmisel aastal juba piisavalt palju erapidusid. Täna kaunistab ühe ruumi seinu Marja Võrno maalitud piltide isikunäitus. Madis Michelsoni kokupandud näitus „Vana aja Kiltsi“ rändas augustis rahvamajas Tallinna rahvusraamatukogusse, edasi Kiltsi mõisa ning viimati oli külas Läänemaa Kiltsil.

Suured tänud kõigile osalejatele ja panustajatele. Uuel aastal uue hooga!

Siret Stoltsen

MTÜ Meie Kiltsi juhatuse liige

Jõulud saadeti ära muuseumi kaudu

6. jaanuaril peeti tantsuseltsi Tarapita eestvedamisel Väike-Maarja muuseumis kolmekuningapäeva tantsutuba. Esmaspäevasele päevale vaatamata kogunes kokku suur hulk tantsuhuvilisi, kellel oli soov üheskoos jõulud jalakeerutusega ära saata. Kapell Sirili rütmid olid seekord sätitud peamiselt valsi lainele ning tantsuõpetaja Egne Liivalaid teadis, kuidas kohaletulnute jalad samas taktis liikuma panna.

Tantsuselts esitles ka Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi (ERRS) poolt antud Lokulaua auhinda. 7. detsembril andis ERRS Mustamäe Kultuurikeskuses Kaja toimunud aastapäevaüritusel üle aasta auhinnad Lokulauad valdkonna silmapaistvatele tegijatele. Aasta video eripreemia pälvis tantsuselts Tarapita oskusliku "tantsija on üks tavaline inimene" näitamise eest videos "100 meetrit Tuljakut". Varasemalt on ERRSi preemiad "koju toonud" 2012. aastal Egne Liivalaid enim rühmi VII koolinoorte rahvatantsufestivalile saatmise eest ja 2018. aastal Aino Lukman pikaajalise panuse eest valdkonna arengusse. Kolmekuningapäeval oli võimalus kõigil auhinnatud videoga seotud inimestel lokku lüüa ja head soovida.

Pärast kuuse ehetest „lahtiriitamist“ ja traditsiooniliste rahvamängude mängimist sai meeleolukas õhtu ilusa punkti tarapitalaste kaetud tee- ja suupistelaua taga, kus pühadeaeg sõbralikult selja taha jäeti ning uue tantsuaasta plaanid asjalikult ette võeti.

Kes esimese tantsutuppa ei jõudnud, siis jälgi- gu reklaame, sest Tarapita ja Sirili kutsuvad kõiki varsti jälle vanu tantse tantsima.

Edgar Tammus

Väike-Maarja muuseumi juhataja

Auhinnatud videos osalejad lokulaua löömas. Foto Heili Tammus

Tantsuga jõule ära saatmas. Foto Heili Tammus

Väike-Maarja pasunakoor alustab aastat talvekontserdiga

Alanud on aasta 2020, mis tundub maagiline ja kaunis number. Miks mitte alustada aastat kena kontserdiga, ehk tuleb ta siis tegusam ja meeldejäävam. Nii sündis otsus, et külmal veebruaril kuul anname ühe talvise kontserdi. Selleks on ka päris mitu põhjust. Üheks oleks kindlasti see, et pasunakooriga pole ammu suuremat esinemist olnud. Olulisem aga on see, et meie noor abidirektori Taavi Taar hakkab lõpetama TÜ Viljandi kultuu-

riakadeemiat ning see oleks ühtlasi tema eksamikontsert. Kontserdil osaleb külalisena kultuuriakadeemia vokaalansambel H-RAM.

Väike-Maarja pasunakooriga „Talvekontsert“ toimub pühapäeval, 9. veebruaril kell 15 Väike-Maarja seltsimajas. Kõik muusikahuvilised ja lihtsalt tore-dad inimesed on oodatud!

Vallo Taar
dirigent

TALVEKONTSERT

Väike-Maarja seltsimajas
Pühapäeval 9. veebruaril kell 15
Väike-Maarja Pasunakoor

Dirigendid Vallo Taar ja Taavi Taar

Vokaalansambel H-Ram
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiast

Tasuta

Väike-Maarja seltsimaja sai 107

21. detsembril pidas Väike-Maarja Seltsimaja oma 107ndat sünnipäeva. Vaatamata kõrgele pileti hinnale oli maja täis müüdnud. Pidul oli suurejooneline ning esinejad rahva poolt armastatud. Õhtujuhiks oli Nukuteatri näitleja, „Su nägu kõlab varsti tuttavalt“ osaleja ja „Õnne 13“ sarjast tuntud tegelane Uuevariku Ints ehk Mihkel Tikerpalu. Tantsuks mängis ansambel Locomotiiv eesotsas Kalle Sepaga. Avatud oli kohvik.

Pidu algas tantsustudio Alima etteastetega Epp Kaljose juhendamisel. Täna oli kõiki seltsimaja ringijuhendajaid, töötajaid ja toodi välja mis aasta jooksul hästi või halvasti oli. Peale avakõnet astus rahva ette üllatusküla-line Pille Pürg, kes parodeeris mitmeid tuntud tegelasi nagu Anne Veskit, Siiri ja Viivi Sõnajalga, Anna-Marina Galojani, Edgar Savisaart, Alla Pugatšovat ja Heli Läätsa. Bändi esimeste nootide kõlamilisel oli tantsuplats rahvast täis.

Olen õnnelik, et pidu läks igati kor-d ja sain väga head tagasisidet ürituse kohta. Õhtujuht Mihkel Tikerpalu ja bändi laulja Kalle Sepp avaldasid soovi taas meie maja külalastada ning tänasid sooja vastuvõtu ja vinget peo eest. Samuti avaldas soovi tagasi tulla Pille Pürg, keda on võimalik Väike-Maarja seltsimajas näha sügisel oma monotü-kiga. Jälgige reklaami!

Algas seltsimaja 108 sünnipäeva aasta ja mõtteid selleks peoks on juba palju. Loodan, et 108ndal aastapäeval on sama palju külalastajaid kui eelneval. Aitäh, et olemas olite! Teie kohalolek andis peole rohkem väärtust ja pidulikkust!

Soovin kõigile head alanud uut aastat! Võtke rohkem osa meie üritustest ja käige meie ringides. Esimene suurem pidu on juba 25. jaanuaril, kui tähistame Roti aasta algust. Tulge kindlasti peole!

Peatse jälle nägemiseni!

Terje Kümnik

Väike-Maarja seltsimaja juhataja

Locomotiiv ja Kalle Sepp. Foto Kristel Kitsing

Alima etteaste Epp Kaljose juhendamisel. Foto Kristel Kitsing

Pille Pürg parodeerimas Anne Veskit. Foto Kristel Kitsing

Külalised hindasid pidu suurejooneliseks. Foto Kristel Kitsing

PEARAAMAT

raamatupidamisteenused

Pearaamat OÜ

**Raamatupidamisteenuste
ettevõtetele ja
korterühistutele.**

Algdokumentide korrastamisest majandusaasta aruande koostamiseni.

Tel: 5190 1120;
e-post: taimi@pearaamat.eu;
www.pearaamat.eu

Viru Arborist OÜ

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

- Ohtlike puude langetamine
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine

Gustav Aasumets (kutsetunnistus 141998), tel 5919 2441

Reigo Alas (kutsetunnistus 141999), tel 5800 1880
viruarborist@gmail.com

Raul Rebane esitles muuseumis raamatut meediasuhtlusest

10. detsembril esitles muuseumi klassiruumis Raul Rebane oma triiki-sooja raamatut "Hirmust eduni. Meediasuhtluse 8 reeglit".

Vaimukate spordireportaažidega rahva südamesse tee sillutanud Rebane raamat on Eestis esimene, kus suure tele- ja koolitajakogemusega inimene paneb oma teadmised õpiraaamatuna kirja.

„On kirjutatud memuaare, on kirjutatud mälestusi, aga mitte juhendit. Ja siis ma mõtlesin, et panen kirja,“ sõnas arvamusiõnder ja tunnustatud meediaekspert. Ta ei varja, et raamatu kirjutamise motiiviks olid ta enda ebaõnnestumised noore teletegijana. Seda väärtuslikumad on tema kogemused teiste jaoks.

„Ma ei tahtnud, et ta tuleks liiga paks – 200 lehekülge on maksimum. Et ta oleks isiklik, oleks kohalik – kõik näited on Eestist. Nii et omamoodi teerajaja.“

Sellise paljulubava alguse tegi telesaar, ajakirjanik ja meediakonsultant Raul Rebane, keda tunnevad kõik, kel televiisor vähegi huviorbiidis olnud. Raamatu eesmärki ja peatükke selgitas mees lahti publikut pilgeni täis muuseumi klassiruumis.

„Tegelikult on sel raamatul üks väga oluline eesmärk – julguse tekitamine,“ lisas ta ning nentis, et igapäev meist tuleb varem või hiljem minna avalikkuse ette. „Aga kui te tähele panete, siis pulmadel ja matustel räägivad alati ühed ja samad inimesed. Kas teised ei ole võimelised?“ paiskas ta küsimuse õhku. „On ikka. Aga nad ei tea, nad ei julge,“ sedastas Eesti üks tuntumaid kommunikatsioonieksperte. Oma koolitaja kogemusele tuginedes kinnitas mees, et pärast lühikest õpetust on enamik inimesi võimelised, nad lihtsalt ei tea seda. Valdav enamik probleeme ja vigu on triiki-sooja raamatu autori sõnul eemaldatavad treeninguga. Täpselt nii nagu igas muus töös. „Kui autojuhiks tahad saada – on vaja lube. Kui arstiks tahad saada – tuleb väga palju õppida,“ selgitas Rebane. Just seetõttu pani ta raamatusse sisse ka harjutused. „Kui neid harjutada, siis on võimalik taset hästi kiiresti parandada.“

Raamat on üles ehitatud põhimõttele, et kaks esimest peatükki kaheksast on oma suur lugu, kuidas seda teha, miks see tähtis on ja imago. „Enamik inimesi, kellega ma räägin, pole Väike-Maarjast läbigi sõitnud. Nad on kuskilt näinud, telekast vist seda Lurichi kuju – nad teavad seda imago Väike-Maarjast,“ kõneles Rebane, kelle sõnul on raamatus imago õpetuse kohta väga peenikeski nippe sisse põimitud. „See on elu võitlus, mida sinust räägitakse selja taga ja pärast surma.“

Neli järgmist peatükki on praktiline õpetus – harjutused. „Näiteks, kui tuleb TV3 kaameraga uksest sisse ja tuleb öelda, mille üle väikemaarjalased kõige uhkemad on. Mida ma ütlen talle? Kuidas ma käitun, kui kaamera vaatab mulle näkku? See kõik on ettevalmistuses kinni,“ teadis ta oma praktikast rääkida ja õpetas, et valdav enamik asju, mida sa räägid, peab olema kodus paberil, peas või läbi mõeldud.

Siis on veel raamatus väga kummaline peatükk: mida lühemalt räägid, seda rohkem aega saad. „See tähendab, et tuleb armastada eesti keelt. Tuleb tunda vanasõnu, väljendeid, ütlushi, kõnekäände ning neid õigel hetkel kasutada,“ selgitas meediaspetsialist, lisades, et see pole sugugi lihtne. „Lebedev, üks vene kindral, presidendikandidaat, kes 2000ndal aastal helikopteriga surma sai, kasutas sellist väljendit: „Viimasena naerab

Raul Rebane raamatu esitlusel autogramme jagamas. Foto Kristel Kitsing

see, kes esimesena tulistab!“, ja paljud ajakirjanikud kasutavad kriiside ajal valitsuste kohta tema väljendit „Kärestiku kohal hobuseid ei vahetata, aga eesleid peab!“ Sellised lühikesed väljendid 5-8 sekundit eetris võtavad Rebane ütlusel väga täpselt asja kokku ja sisaldavad oluliselt rohkem informatsiooni, kui tekst.

Ja kaks viimast peatükki on kriisid ja ohud. Kui sa satud meediakriisi, kirjutatakse mingisugust jama, et kuidas siis käituda, kuidas otsuseid vastu võtta ning mismoodi üldse mõelda. „Palun võta aeg maha! Kontrolli inimestega, kes pole emotsionaalselt seotud! Ära tee ise otsuseid, sest sa eksid,“ haris Rebane kuulajaid. „Ja ohud – kõik need sotsiaalmeedia ja mis kõik need värgid on – sellest võib peatüki kirjutada.“

„Vot niisuguse asja panin kokku ja need algteadmised antakse siin suhteliselt lihtsas keeles kätte,“ rõõmustas meediakoolitaja, et tarkusetarad kaante vahele sai. „Ainus häda oli sellest, et täpselt sel hetkel, kui see oli ära kirjutatud, tahtsin kirjutada uue variandi ja parema,“ nentis Rebane. Endine Eesti Televisiooni spordireporter meenutas kolleeg Mati Talviku ütlust, et telesaade ei saa kunagi valmis, ta lihtsalt läheb eetrisse. „Siis ma pean selle raamatu kohta ütleva täpselt sama, et raamat ei saa kunagi valmis, ta lihtsalt on trükkis.“

Kõige olulisemaks pidas meediakoolitaja siiski kahte esimest peatükki. „Need esimesed kaks peatükki

– see oma lugu ja võitlus selle imago eest – on kõige tähtsam. Ma alati ütlen, et kommunikatsiooni tegevuste järjekord on: kõigepealt on ideoloogia – oma juur, suur mõte. Teine on sõnumid, neid on palju lihtsam teha, kui mõtet leiutada. Ja kolmas on kanal. Kõige lihtsam on panna ta kuskile sisse – küll leidub koht,“ rõhutas Rebane veel olulist üle ja innustas kuulajaid oma kodukohast lugu tegema.

Oma loo tegemine on väga suur asi. Võimalusi on tohutult. See lihtsalt eeldab inimeste kokkusaamist, oma filmi tegemist, arutlemist – kokku lepimist, mis meile on tähtis. See on ju jumalik koht siin. Identiteedi küsimus on ülima tähendusega.

„Ei ole mitte midagi väärtuslikumat, kui oma kodukandi üle uhke inime- ne,“ rõhutas Rebane. „Ja see on kõige võimsam reklaam, mitte pilt lehes ega tekst. Uhke kodanik on kõige väärtuslikum vara ja seda tuleb pidevalt taastoota,“ õpetas ta. Mingi tulemuse saavutamiseks ei tohiks paigale tammuma jääda – see on lõputu võitlus. „Kangelasi ei tee mitte saavutused, kangelasi teeb käitumine,“ rõhutas Rebane. „Sa võid olla maailmameister, aga kui sa oled idioot, siis see ei aita. Ma olen püüdnud neid põhimõtteid nii palju, kui võimalik siin esile tuua,“ võttis mitmeid raamatuid publitseerinud Raul Rebane oma ettekande muuseumis kokku.

Kristel Kitsing

ANDRUS KIVIRÄHK
komöödia kahes vaatuses

**SINISED
KILESUSSID
JALAS**

osades
INDREK TAALMAA

VÄIKE-MAARJA
SELTSIMAJAS

12. VEEBRUARIL
KELL 19.00

Tallinna Kammertheater

Pilet 12 €, sooduspilet 10 €

PILETID MÜÜGIL KOHAPEAL JA PILETILEVIS

Info tel 5302 4437

Aasta loom on nahkhiir

2020. aasta loom on nahkhiir. Tema tutvustamiseks korraldatakse kogu aasta vältel üritusi ning eksperdid pööravad tähelepanu nahkhiirte kaitsmisele ja uurimisele.

Eestimaa Looduse Fond ootab inimeste abi suviste nahkhiirekolooniate kohta. Selleks, et nahkhiirte olukorda paremini mõista on vaja teada, kus asuvad eri liikide kolooniate varjupaigad. Eriti oodatakse teateid nahkhiirte poegimiskolooniate kohta hoonetes.

„Nahkhiiri saame tulemuslikult kaitsa ainult koos tegutsedes ja omavahel suheldes,“ kommenteeris nahkhiireurija Lauri Lutsar. „Nahkhiireurijad saavad nõu anda kõige paremini siis, kui inimesed ise ühendust võtavad ja küsivad. Selleks võib pöörduda

Eestimaa Looduse Fondi või Keskkonnaametiga poole.“

Kuidas kindlaks teha, kas kodu lähedal tegutseb nahkhiirte koloonia? Kui näete tegutsemas korraga juba mitut nahkhiirt, siis on kindlasti soovitatav sellest nahkhiireurijatele teada anda. Ekspertidega saate kontakti nii Eestimaa Looduse Fondi, Facebooki nahkhiiresõprade grupi kui ka Keskkonnaametiga või e-posti nahkhiir@elfond.ee kaudu. Soovi korral annab lisainfot ELFI nahkhiire-ekspert Lauri Lutsar e-posti lauri.lutsar@elfond.ee vahendusel või telefonil 551 7237.

Raul Kübarsepp
kommunikatsiooniekspert
SA Eestimaa Looduse Fond

Veelendlane. Foto Rauno Kalda

Suri keeleteadlane Mati Hint

5. detsembri õhtul lahkus 82aastase- na meie seast keele- ja ühiskonnateadlane, poliitik ja F. J. Wiedemanni keeleauhinna 2003. aasta laureaat Mati Hint.

Mati Hint sündis 28. augustil 1937. 1944. aastal astus ta Aakre Mittetäieliku Keskkooli ning lõpetas selle kooli kiituskirjaga. 1963. aastal lõpetas ta Tartu Riikliku Ülikooli eesti filoloogina, olles spetsialiseerunud rakenduslingvistikale. Oli kultuurirühmituse Wellesto liige.

Pärast tööaastaid Tallinna Ülikoolis oli ta emeriitprofessor.

Hint on kaitsnud kaks doktorikraadi, avaldanud umbes 300 teadusartiklit Eestis, Euroopas ja USA-s ning kümme raamatut.

Ta on rajanud TLÜ-s lingvistika doktorantuuri, aidanud korraldada rahvusvahelisi kongresse ja sümposioone.

1988. aastal astus Hint poliitikasse. Ta oli üks Rahvarinde asutajaliige. Riigikogu liige oli Hint aastatel 1992-1995. Ta oli üks keeleteaduse algatajatest ja koostajatest.

Mati Hint. Foto erakogu

Mati Hint on pälvinud presidendilt Riigivapi IV klassi teenetemärgi (1997) ja Riigivapi III klassi teenetemärgi (2006).

Ta on saanud Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhinna (2003), Bengt Gottfried Forseliuse medali (2003), Tallinna vapimärgi (2006). Aastast 2015 oli Mati Hint Tallinna Ülikooli auliige.

Tema poeg oli ajakirjanik Madis Hint.

Erametsakonsulent Aadu Raudla võtab metsaomanikke vastu

Väike-Maarja vallamajas üle nädala neljapäeviti kell 10 - 12. Vastuvõtupäevad 2020. aasta esimesel poolel on:

30 jaanuar;
13 ja 27 veebruar;
12 ja 26 märts;
9 ja 23 aprill;
7 ja 21 mai;
4 ja 18 juuni.

Oodatud on kõik metsaomanikud metsandust puudutavate probleemidega (metsa uuendamine, hooldamine, raied, erametsaomanikele makstav toetus).

Erametsaomanike nõustamine on riigi poolt toetatav. Kuni kolme tunnise nõustamise eest ei pea metsaomanik maksma (va transpordikulud, juhul kui on vaja käia metsas).

Telefoni ja meili teel võib pöörduda teile sobival ajal.
Tel 524 8963; e-post aadu.raudla@gmail.com

Väike-Maarja valla spordiaasta tähtede valimine

Väike-Maarja valla rahvas on noppinud 2019 a sporditaevast välja säravamad tähed. Nende tulemused ja tegemised räägivad ise enda eest. Märkisime leheruumi kokkuhoiu mõttes üles iga nominendi parimad tulemused. 2019 aasta säravamad sporditähed selgitab välja Väike-Maarja Valla Rahvaspordiklubi jaanuarikuu koosolekul. Nominentide tänamine ja 2019. aasta sporditähede väljakuulutamine leiab aset Väike-Maarja valla Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel, 21. veebruaril Väike-Maarja seltsimajas.

VÄIKE-MAARJA VALLA 2019 SPORDIAASTA TÄHTEDE nominendid

AASTA SPORTLIK NEIU

Nimi	Tulemused
KAROLINA KULL jalgrattasport, jooks, suusatamine	Soudal cx karikasari 2019 N 12 3. koht Vivus. Lv mtb maratons (ratas 20 km) 1. koht Adazu mtb velomaratons N 14 1. koht Bosch eesti maastikurattasari 2019 koondtulemused N12 3. koht Alexela-Hawaii Express Noortesari (suusatamine) N13 9. koht Tamsalu suusatalv 2019 N 12 4. koht Väike-Maarja valla meistrivõistlused suusatamises T12 2. koht Kõrvemaa suusamaraton 2019 N18 8. koht Koeru 26. kevadjooks (jooks 2 km) 2. koht Kõrvemaa kevadjooks N18 2. koht 17. Laekvere-Simuna rahvajooks N18 2. koht 15. Emumäe jooks N12 1. koht Rakvere 36. Rahvajooks T 600 m 2. koht, T/N 2,4km 2. koht Reinpauli 17. maastikujooks (jooks 2,5 km naised) 4. koht Järvamaa rattakrossi seeriavõistlus 2019 T12 1. koht 5. Veloplus karika rattamaraton N14 3. koht 14. Matsimäe rattaralli N12 1. koht Pandivere 28. rattaralli NU 11 1. koht Seriaalivaba õhtu 2018/2019 N12 1. koht Suusatajate seeriajooks ja kepikõnd T11-13 3. koht
MAIRIT KAARJÄRV jalgrattasport, suusatamine	Eesti meistrivõistlused XCO 4. koht BOSCH Eesti maastikurattasari N 12 2. koht 5. Alutaguse Rattamaraton - Eesti Meistrivõistlused rattamaratonis 2. koht Hawaii EC vanuseklassi N 12 2. koht Husqvarna Eesti Olümpiakrossi karikasari N12 võitja Soudal karikasarja N12 2. koht Alexela-Hawaii Express Noortesari 2020 N13 3. koht Eesti Meistrivõistlused 2019 vabatehnika 12. koht Eesti noorte meistrivõistlused murdmaasuusatamises teatesuusatamine 4. koht
ANU- LIIS RAUDSEPP naiste maadlus, sumo	Maalehe maadlusturniir 1. koht Eesti MV sumos 1 koht Eesi laste MV sumos 1. koht Eesti õpilaste MV vabamaadluses 1. koht Tallinn Open 15. koht Tampere Female Tournament 1. koht Jõudi MV klassikalises maadluses 1. koht Lääne-Virumaa MV 1. koht
EVA-MARIA RAUDSEPP naiste maadlus, sumo	Maailma Meistrivõistlused sumos 5. koht Maailma Meistrivõistlused sumos, meeskondlik 3. koht Euroopa MV sumo 7. koht Eesti MV sumos 1. koht Eesti MV 2. koht naistemaadluses, õpilaste vanuserühmas Eesti õpilaste MV vabamaadluses 2. koht Tallinn Open, vabamaadlus 14. koht Maalehe maadlusturniir 2. koht Tampere Female Tournament 4. koht „Jõud“ MV 1. koht Lääne-Virumaa MV 1. koht Olümpiakomitee tunnustus detsembris 2019
ELIISE KIVISTU jalgrattasport, suusatamine	Eesti meistrivõistlused Talikross 2. koht Eesti Meistrivõistlused XCO 2. koht Eesti Meistrivõistlused Cyclocrossis 3. koht BOSCH Eesti maastikurattasari N14 võitja Soudal karikasarja 2. koht Husqvarna Eesti Olümpiakrossi karikasari 3. koht
KATI-LY RANDVIIR	Eesti MV kergejõustikus U 14 vanuseklassis: 200 m tõkkejooks 3. koht 4x100 m teatejooks 3. koht Kaugushüpe 3. koht Talvised Eesti MV kaugushüpe U 14 2. koht Lääne-Virumaa 7x meister, kahekordne hõbemedaliomanik

AASTA SPORDIEDENDAJA

ANDRI PART - Ebavere discgolfi raja loomise eestvedaja.
--

AASTA SPORTLIK NOORMEES

MARKUS KULL jalgrattasport, maadlus	15. Emumäe jooks M12 3. koht Rakvere 36. Rahvajooks poisid, 2. koht Suusatajate seeriajooks ja kepikõnd 2019 (jooks p7-10) 2. koht Bosch eesti maastikurattasari 2019 M 12 10. koht Järva-jaani 6. rattaralli (poisid kuni 10. a) 3. koht Reinpauli 17. maastikujooks (jooks 2,5 km mehed) 1. koht Järvamaa rattakrossi seeriavõistlus 2019 (ratas P10) 2. koht 14. Matsimäe rattaralli (ratas P12) 1. koht Pandivere 28. rattaralli (ratas MU 10) 2. koht Türi skl auhinnaurniir vabamaadluses (maadlus: -26 kg) 3. koht Noorteturniir vabamaadluses „Nublust Nabiks“ 2. etapp Rakke (maadlus: -23 kg) 3. koht Järvamaa kv 2019 vabamaadlus (maadlus: -23 kg) 3. koht
AIVAR ELLAM kergejõustik	Balti võistkondlikud MV U16 kõrgushüpe 3. koht Eesti MV kergejõustikus U 16 kõrgushüpe, 2. koht Talvised Eesti MV U 16 kõrgushüpe 2. koht Lääne-Virumaa 10 x meister kergejõustikus erinevatel aladel Aivarile kuulub Lääne-Virumaa 13-14 aastaste rekord 60 m, kõrgushüppes ja 60 m tõkkejooksus

AASTA NAISSPORTLANE

MARGIT VAARMA sangpommispord, multisport	Sangpommispordi Euroopa Meistrivõistluste II koht (vanuseklass 35...39) Eesti meister sangpommispordis (N, 16 kg rebimine 170x) KV MEISTER sangpommispordis (kaalukategooria 68+, rebimine 16 kg, 120 kordust) KV meistrivõistlustel suusatamises 3. koht Valla meister sisesõudmises Sarja seriaalivaba õhtu N35+ II koht Georgi kange rammumehe võistluse naiste arvestuse I koht Ebavere Kange triatlon 6. koht KV maastikuvõistluse III koht (N35+) Kaitseliidu meister sangpommispordis (N, 16 kg rebimine 135x)
HELENA VEELMAA klassikaline jõutõstmine	Helena tunnistati Eesti Jõutõsteliidu poolt 2019. aasta parimaks naiseks. Euroopa meistrivõistlused klassikalises jõutõstmises, 10. koht -72 kg. Üliõpilaste Maailma Karikavõistlused klassikalises jõutõstmises, III koht -72 kg. Lisaks üksikaladel kükis III koht tulemusega 165 kg. SELL games (rahvusvaheline üliõpilasvõistlus), I koht -72 kg ja naiste absoluutne võitja. Eesti meistrivõistlused klassikalises jõutõstmises, I koht -72 kg, naiste absoluutne võitja. Eesti meistrivõistlused lamades surumises, I koht -72 kg, naiste absoluutne võitja. Eesti meistrivõistlused lamades surumises (varustusega), I koht -72 kg. Absoluudis III koht. Jõustruktuuride auhinnavõistlus klassikalises jõutõstmises, I koht naiste arvestuses. Tallinn-Helsingi-Stockholm linnavõistlus klassikalises jõutõstmises, II koht naiste arvestuses. Üliõpilasmeistrivõistlused klassikalises jõutõstmises, I koht naiste arvestuses. Üliõpilaste MV lamades surumine, I koht +63 kg, naiste absoluutne võitja. Jõustruktuuride auhinnavõistlus klassikalises jõutõstmises, I koht naiste arvestuses. http://powerlifting.ee/blogi/joustruktuuride-av-klassikalises-joutostmises-protokoll/ Helenale kuuluvad sellest aastast kõik Eesti rekordid. Kükk 170 kg Lamades surumine 94 kg Jõutõmme 180 kg Kogusumma 442.5 kg
MARIS KAARJÄRV jalgrattasport	EM Cyclocrossis N 40-44 1. koht Eesti Hõõvelliist Eesti Meistrivõistlused Cyclo-Crossis 5. koht BOSCH Eesti Maastikurattasari naiste üldarvestuse 3. koht ja N40 võitja Hawaii EC maratonidistantsi võitja ja N40 võitja Husqvarna Eesti Olümpiakrossi karikasari 4. koht Soudal karikasari N eliit 2. koht

GREETE STEINBURG jalgrattasport	World Championships – XCM 22. koht European Championships – XCM 16. koht Estonian National Championships – XCM 1. koht Estonian National Championships – XCO 3. koht Estonian National Championships – Road race 4. koht Raid Evolenard XCM 1. koht Maraton BTT Villa de Gador-Macarena 1. koht Portugal Cup XCM - Mortagua 1. koht Portugal MTB Tour (UCI S1) 1. koht Latvijas Valsts Mežu Kalnu Divertenu Maratons– Sigulda 1. koht VIVUS MTB Maratons - Aluksne 1. koht Bosch Eesti Maastikurattasari series 1. koht Costa Blanca Bike Race (UCI S2) 2. koht UCI Marathon Series – La Foriestiere Bulls Bikes 2. koht Mediterranean Epic (UCI S1) 3. koht Portugal Cup XCO – Fundao (UCI C1) 4. koht Alpen Tour Trophy (UCI S1) 5. koht Epic Israel w/Janika Lõiv (UCI S1) 6. koht
---	--

AASTA MEESSPORTLANE

JANAR RÜCKENBERG sisesõudmine	Alfa 2019 (M40+) 1. koht 2019 Eesti MV sisesõudmises M40+ 1. koht Eesti MV sisesõudmises pikamaa distantsil (M40+) 2. koht Järva Valla Lahtised Meistrivõistlused 2019 40+ 1000 m 1. koht Pärnumaa ja SS Kalev Lahtised Meistrivõistlused 2019 (M40+) 1. koht
HARRI KULLAS motokross	Rahvuste krossil Assenis individuaalselt sõitutes 4. ja 12. koht ning kokkuvõttes 4. koht. Team Estonia meeskondlik 4. koht rahvuste krossilt (parima tulemuse kordamine) Esimene eestlane, kes võitnud rahvuste krossil ametliku stardivõidu. Briti meistrivõistluste aasta kokkuvõttes 4. koht Briti MX Nationals sarja aasta kokkuvõttes 1. koht ja meister. Parim maailma meistrivõistluste koht Valkenswaard Holland GP 14. koht

AASTA SPORTLIK PEREKOND

PEREKOND ALT	<p>Võrreldes aastatagusele on meiega liitunud veel kaks pereliiget. Pereisa Ivar on teinud poeg Marti juhendamisel esimesi samme stabiilse treeningkava jälgimisega. Vanim vend Arnis on samuti püüdnud oma eesmärgid ning tegeleb regulaarselt treeningutega.</p> <p>Helge -Triatloni Otepää IronMan 70.3 läbimine, (1,9 / 90 / 21,1). Triatloniks ettevalmistus algas 1. nov 2017. Krooli polnud Helge kunagi osanud ujuda ja pead ujudes vee alla polnud pannud alates 1988 aastast, kui sai prillid. Detsember 2018 õnnestus esimest korda ujuda järjest üle 50 m krooli. Otepääl saigi 1,9 km krooli utjutud! See tegi tohutut rõõmu- midagi täiesti nullist selgeks õppida ja õnnestuda! 2020 aastaks on juba Otepääl registreeritud ja siht silme ees, millise ajaga soov võistlus läbida. - Tallinna maratoni läbimine teist korda. Eesmärgiks oli parandada aasta tagust aega 30 minutit ja võib öelda, et nii ka läks. - Viking Line Eesti Öjooksul poolmaratoni läbimine, 16 minutit kiiremini kui aasta tagasi, saavutades ajaga 2:01:35 oma vanuseklassis 29s koht. 2 tunni piiri alistamine jääb 2020 aasta eesmärgiks. - Ebevere Kangel triatlonil oma vanuseklassi võit</p> <p>Pereisa Ivar Alt Poja Marti juhendamisel treeningutega alustanud. Aastasse 2019 jääb Viking Line Eesti Öjooksul 10 km läbimine.</p> <p>Maria Liis Alt 2019 aasta parim sportlik tulemus on 6. koht Alexela Hawaii suusasarjas.</p>
	<p>Suurem osa aastast on olnud kasvamisest ja tervislikest protsessidest tingitud võistluspauus. See periood on Maria Liis endise usinusega treeninud, laagrites osalenud ning spetsiaalseid harjutusi teinud. Kuna 2019 aastal pole olnud võimalik suures osas võistlustel stardis olla, siis hea võimalus võistlustest osa saada ja oma panus anda on osaleda vabatahtlikuna võistluste korraldamisel. Vabatahtlik töö Eestis vajab veel propageerimist, nii mõnigi eakaaslane on küsinud, kas tõesti tegid mitu päeva täitsa tasuta tööd ja said vaid T-särki? Seda T-särki on Maria Liis uhkusega kandnud. Loode-tavasti innustab see ka teisi vabatahtlikuna oma panust andma.</p> <p>Marti Alt Maikuu lõpus vabanes Marti ajateenistusest, kus püüdis võimaluste piires aktiivset sportimist jätkata. Septembrist alustas Marti õpinguid Tartu Ülikoolis kehalise kasvatus- ja spordi erialal. Sel aastal alustas Marti esimesi katsetusi treenerina, tehes juhiseid oma isale ja härrasmehele, kes vaimustus Helge „tasa ja targu“ saavutatud tulemustest ja kelle senised liialt aktiivselt, vanuses 40+ sportimisega alustamised olid lõppenud väga kiirete vigastustega. - Vanuseklassis 20-24 Eesti meister poolpikas IronMan võistlustel, Otepää 70.3 - Eesti Triatloni Liidu karikasarja võitja (triatlon ja duatlon kokku) - Ebevere Kange meeste arvestuses II koht</p> <p>Arnis Alt Alustas aktiivsete treeningutega, seades eesmärgiks osaleda jaanuaris 2020 Worldlopet sarja kuuluval Marcialonga maratonil (70 km)</p>

AASTA SPORTLIK VETERAN 50+

VÄINO STOLTSEN Sangpommisport, sisesõudmine, lauatennis, sulgpall, võrkpall, tennis	Eesti lahtised karikavõistlused sangpommis pika tsükli tõukamises kehakaalus-85kg 60+ 3. koht Eesti MV pikamaa distantsil 60+ 3. koht Rahvusvaheline sisesõudmine ALFA 60+ 6. koht Pärnu lahtised MV 1000 m 60+ 4. koht Eesti MV sisesõudmises. 60+ 4. koht V-Maarja valla lahtised MV sulgpallis 1 etapp 10. koht. V-Maarja valla lahtised MV lauatennis 1. koht L-Virumaa MV lauatennis 55+ 2. koht. Eesti MV senioride sulgpallis 65plus paarismäng 2. koht, üksikmäng 3. koht. Eesti MV rannavõrkpallis paaridele 60+ 2. koht L-Virumaa MV rannavõrkpallis meespaaridele 9. koht. ReinPauli XVII maastikujooks 30. koht 100 a Eesti Võrkpalli ja Peet Raigi 81. a sünnipäevaturniir, senioride 4. koht.
ANTS EINSALU jooksmine, jalgratas, suusatamine, sisesõudmine	8. Tartu Linnamaraton jooksmine (Tallinna Maraton): 42.195 km – 276. koht Jüri Jaasoni Kahe Silla jooks 10 km jooksmine – 163. koht 47. jooks ümber Ülemiste järve 13,8 km jooksmine – 63. koht IRONMAN Tallinn triatlon – 309. koht Ebavere Kange triatlon – 2. koht (oma vanuseklassi võitja) 38. Tartu Rattaralli 124 km maanteerattasõit – 676. koht 48. jooks ümber Harku järve 6,4 km jooksmine – 73. koht 37. Tartu Maastikumaraton 24 km jooksmine – 241. koht 46. Tartu Maraton 63 km suusatamine - 166. koht ALFA sisesõudmise võistlus 2019 Tallinnas (1000 m – 1. koht (M60+)) "TÖMBA, JÜRI 2019" ja EMV sisesõudmine (2000 m – 1. koht (M60+)) 2018-2019 sisesõudesarja (M60+) absoluutne võitja – 1. koht Virtuaalne Harku poolmaraton 21 097 m 1. koht (M50+) Eesti meistrivõistlused sisesõudmise pikamaa distantsil Viljandis 6000 m – 1. koht (M60+) Pärnumaa lahtised meistrivõistlused sisesõudmises 1000 m – 1. koht (M60+)

PEREKOND KAARJÄRV	<p>Möeldes Kaarjärve pere lastest tekib alati vahva tunne, et kõik kolm, Mairis, Marius ja Mairit õppisid vist suusatamise ära enne kõndimist. Ema ees ja pisikene sportlasehakatis tillukestel „mudelsuuskadel“ tema kannul, nii on neid nüüdseks juba palju aastaid kohalikel suusaradadel nähtud. Eesotsas ema Marisega on terve Kaarjärvede pesakond talvel alati suuskadel ja suvel jalgratastel. Kaarjärvesid ei ühenda mitte ainult sama eesnime algustähed M, vaid ka tõsiasi, et nad kõik on silmatorkavalt tugevad ja sportlikult edukad. Toimetamas treeningutel või otse võistlustules, on kõikide Kaarjärvede suhtumine üksnes üheselt hoomatav: nad on visad ja sihikindlad, nende töötahe väärrib kadestamist. Läbi aastate, sealhulgas ka möödunud 2019. aastal on Kaarjärvede klanni liikmed olnud resultatiivsed nii Eesti meistrivõistlustel kui platseerunud väga kõrgetel kohtadel erinevate maastikurattasarjade raames. Kui Mairis ja Marius toimetavad hetkel aktiivsete tervisesportlastena ja toetavad „raskekahurväge“ treeningutel, siis medalite kogu täiendamise ja tiitlite noppimisega tegelesid möödunud aastal eriti tõsiselt ema Maris Kaarjäv ja Mairit Kaarjäv. Maris Kaarjäv tegi eelmisel aastal umbes 50, Rakke kooli 6. klassis õppiv Mairit umbes 70 starti. Ainuüksi Kaarjärve pereliikmete võistluste arv aastast on muljetavaldav, rääkimata kohtadest, millel platseerutakse. Kaarjärvede spordiaastale pani väga ilusa punkti ema Maris, kui võitis Itaalias tsüklokrossi Euroopa meistrivõistlustel kuldmedali. Liikumine ja sport on selle pere kirg, elustiil ja traditsioon.</p> <p>Mairit Kaarjärve tulemused 2019 aastal: Alexela-Hawaii Express noortesari kokkuvõtte 3. koht Lääne-Virumaa N MV - 7. klass - 1. koht Väike-Maarja valla MV - 1. koht Soomes Marjon hiihtot N12 - 1. koht Bosh Eesti Maastikurattasari N12 - 2. koht Estonian cup Maastikurattasari N12 - 2. koht Husqvama Eesti Olümpiakrossi karikasari N12 - 1. koht Team Rattapood Cup N12 - 2. koht Soudal karikasari N12 - 2. koht</p> <p>Maris Kaarjärve tulemused 2019 aastal: EMV teatesuusatamises - 2. koht Ambla SPKL koosseisus (suusatamises kuulun sinna) Eesti Omavalitsuste talimängud N40 - 3. koht Eesti Omavalitsuste talimängud teates - 8. koht (sõitsid kõik kolm Mairis, Mairit ja Maris) Team Rattapood Cup NE - 1. koht Bosh Eesti Maastikurattasari N40 - 1. koht ja naiste üldarvestuses 3. koht Estonian Cup Maastikurattasari N40 - 1. koht EMV Cyclokrossis N sen. - 2. koht Euroopa MV N40-44 - 1. koht</p>
--------------------------	---

AASTA VÕISTKOND

KÖIEVEO MEESKOND	Argo Aonurm, Andres Kruusamägi, Rein Miller, Sten Karro, Priit Beljaev, Kalev Öim ja kapten Aare Prants Omaavalitsuste mängud 2019 3. koht
-------------------------	---

Matkasellid panid pekid särise

Pikkades pühadejadas toimus Rakkes 25. detsembril traditsiooniks saanud „Pekid särise Rakke 2019“ matk. See sai teoks juba viiendat korda ja paari inimesega alustatust on saanud juba paljudele pühade üheks osaks. Eesmärk muidugi veeta tervislikud tunnid pühade ajal kippuva ülesõõmise juurde. Kuigi ilmataat ei olnud sellel korral väga armuline matkajate suhtes ja mitut puhku tuli laveerida suurte porilompide vahel ning otsida kindlamat jalgealust, ei kostnud kellegi suust nurinat – ilma ju paraku tellida ei saa. Kuna matka algataja ja matkajuht Greete Steinburg ise viibis Hispaanias treeninglaagris, siis võt-

tis matkajuhi rolli edukalt üle Helena Veelmaa. 19 kilomeetrise distantsi poolel maal, Andres Keäri viljakuivati juures, ootas matkajasi soe tee ja piisike piparkook. Oli ka võimalus poole maaga piirduda, aga seda võimalust agaralt ei kasutatud ning kiirel sammul jätkati. Matka algus ja lõpp oli olude sunnil üle viidud Rakke kultuurikeskusesse ja sinna jõudsidki kõik matkajad pärale. Tee ja kringel kadus kiirelt laualt ning paljudele naeratas ka loosiõnn. Tänu Andres Keäri oma valdustesse tuulevarju lubamast. Tänu Helena, et võtsid kohe õhinal matkajuhi rollist tuld. Tänu Greetele, et selle algatusega aastaid tagasi välja

tulid ja aitas traditsiooni üleval hoida. Koos minuga on kindlasti tänulikud kõik 50 vaprat „Pekid särise Rakke 2019“ osalejat. Kohtumiseni 2020 aastal ja muidugi 25. detsembril kell 11.00.

Kui ilmataat vähegi armuline on ja külma ning lund annab, on matkavormis järgmine üritus Rakkes suusamatk Edru voorel. Kui lumeolud 24. veebruaril puuduvad, siis tuleb matk jällegi käimise vormis ja kohtume üleriigilisel tervisepäeval „Vabariigi terviseks!“, kogudes Eesti inimestega üheskoos kilomeetreid, et teha ring ümber maailma.

Enno Eilo

Poolasada matkaselli nautisid pühade ajal liikumist. Foto Enno Eilo

Jõumees juhendas rivitantsuringi

Tõmmanud 2007. aasta 12. novembril rammumehe treeningute perioodil maast lahti 300 kg-se kangid, poleks ma isegi veidramates fantaasiates suutnud ette kujutada, et 12 aastat hiljem täpselt samal ajal (2019. aasta novembriku) juhendas seesama jõumees line-tantsu ringi. Mida iganes, aga tantsuringi juhendamise, kindlasti mitte! Õnneks või paraku, ma eksisin! Seesugune ettearvatute arengute kujunemine kinnitab taaskord ütlust: „Ära iial ütle, ei iial!“ Elu võtab pöörded, on täis üllatusi ja võimalusi, seda iseäranis avastava ja loova natuuri jaoks. Samuti olen enda tegemiste taustal üha enam olnud nentimas tõsiasja, et mida enam on täismehes alles uudishimulikult imestavat „väikest poissi“, seda avatum ollakse inspiratsioonile, tõuseb vahvate ideede sündimise potentsiaal ja tõenäosus. „Suretage“ see katsetamise soovidest tulvil võimalikkust kompav poisike täismehes sees ja „ta“ ei loo enam midagi. Usun, et see toimib sarnasel viisil ka vastassugupoole esindajatel. Kõik minu poolt teostatud ettevõt-

mised on mulle ette sõõtnud seesama elavaloomuline maailma avastav „väike poiss“. Mõõdunud aasta 30. septembrist kuni 9. detsembrini kooskäinud Rakke kooli õpilaste line-tantsu ring sündis tegelikult täpselt samal põhjusel. Väike vallatu tegelane minu sees hakkas taaskord unistama, et „mis oleks kui...“ ja „kas me saaksime hakkama...“? Milline võiks tulemus olla? Kui päris aus olla, siis ringi käivitamise seeme hakkas idanema juba 2018. aastal, kui teostus ettevõtmise „Üks tants ja kolm laulu...“. Meie line-tantsu ring „Niisama pole mõtet tiksuda...“ kohtus kümnel korral ja võttes arvesse minu varasemat kogemust „tantsuõpetajana“ hindaksin esimese kooskäimise kulminatsiooni igati eeskujulikuks. Õppisime selgeks kuus erinevat sammukombinatsiooni ja lihtsamat rivitantsu. Osalejaskonna tekkimise ja säilimise huvides oligi algusest peale vastu võetud otsus kokusaamiste arv kindlalt määratleda (kümme korda). Ringi tegevusega olid oodatud kaasa lööma nii poisid kui tüdrukud (5.-9. klassini). Kui esimesel

kohtumisel oli ainult kolm tüdrukut, kasvas tantsijate arv vahepeal isegi üheteistkümmesse õpilaseseni. Lõpurivistusse jäi tantsima kaheksa tüdrukut. Kahju, et meie grupiga ei liitunud ühtegi noormeest.

Kokkuvõttes jään tehtuga rahule ehkki tunnistan, et ootasin ringi tegevusest mõnevõrra aktiivsemat osavõttu. Seda enam, et kokkusaamiste arv ei kohustanud kohal käima terve pika kooliaasta vältel ja osalejad said läbi ringis osalemise kompenseerida erinevaid arvestusi kehalises kasvatuses. Samuti oleks vahvate rivitantsude esitamise vaatamängulisus olnud arvukama tantsijaskonna korral märkimisväärselt muljetavaldavam. Ülevaade meie ringi tegevusest ja tagajärjest on nähtav ka Rakke kooli kodulehel. **Aitäh Sandra Veelmaa, Marleen Elva, Elisabeth Soo, Kathriin Eige, Birgit Vunder, Mari Lee Lumberg, Marliis Lehtmets, Karolina Kull ja Sandra Pällo.** Iseäranis sügav kummardus nendele, kes jäid kuni lõpurivistuseni. Teiega võib rindele minna!

Janar Rückenberg

Ringi juhendaja (keskel) oma õpilastega. Foto Janar Rückenberg

Suusahooaeg on avatud

Suvi möödus Ebavere suusaklubi sportlaste jaoks teiselt. Osalesime mitmetes laagrites ning tegelesime erinevate aladega. Aktiivsemad meie seast võtsid osa ka ratta- ning jooksuüritustest. Sügisel avasime ka uue algajate treeningrugi, kuhu kuuluvad 7-10 -aastased suusahuvilised.

Vaatamata olematutele lumeoludele avati suusahooaeg 21. detsembril Otepääl, kus toimus Alexela-Hawaii Express noortesarja esimene etapp. Meie klubist osales seitse sportlast. Kõige nooremas ehk N11 vanuseklassis esindas Ebavere suusaklubi Merit Nõmmiste, kes sõitis välja 900 m pikkusel distantsil 6. koha. Aasta va-

nematel tütarlastel oli vaja sõita juba 1, ning selles vanusegrupis saavutas Mirtel Laht auhinnalise 5. koha. N13 vanuseklass oli meie klubi võistlejate seas arvukaim ning meie parimana sai 1,3 km pikkusel distantsil 3 km Mairit Kaarjõrv 3. koha, Karolina Kull oli 7. kohal ning Karolina ning Angelina Alt sõitsid välja vastavalt 9. ning 12. koha. N16 vanuseklassis, kus sõita tuli 2,6 km, sai Eliise Kivistu 19. koha.

Loodetavasti tuleb varsti ka lumi maha ning saame järgmisteks võistlusteks looduslikul lumel valmistuda.

Mairis Õispuu

Ebavere suusaklubi abitreener

Suusaklubi õpilased Soomes laagris. Foto erakogu

Äntu matkarajad said uue ilme

Äntu Sinijärve telkimisplats. Foto Leie Nõmmiste

2019. aastal sai Väike-Maarja valla valitsus Sihtasutuselt Keskkonnainvesteeringute Keskus matkaradade hoolduseks toetust 14 593 eurot, valla osalus oli 1622 eurot.

Projekti rahastusega uuendati matkaraja kolm välikäimlat ja kolm katusega istumiskohta. Lisaks vahetati välja 25 suunaviita ning paigaldati matkarajale 21 uut õppetahvlit.

Äntu järved on ühed külastatavamad turismi- ja loodusobjektid Väike-Maarja vallas. Äntu matkarada algab Äntu Valgejärve parklast ja on pikku-

sega 6 km või koos Kaan- ja Umbjärve rajaga) 10 km. Matkarada kulgeb mööda mitmekülgset loodusmaastikku.

Äntu järved asuvad küll RMK maadel, kuid vald on Äntu matkaradade hooldamisega tegelenud juba mitukümmend aastat.

2020. aastal on plaanis Äntu Sinijärve ääres uued pingid ja uus lõkkepuude hoidik paigaldada ning parandada erinevaid laudtee lõike.

Leie Nõmmiste

keskkonnanõunik

UUEST AASTAST ON RAKKE VÖRGUPIIRKONNAL UUS SOOJUSENERGIA PIIRHIND

Vastavalt Konkurentsiameti 16.12.2019 otsusele nr 7-3/2019-092 on alates 17. jaanuarist 2020 Rakke võrgupiirkonna uueks soojusenergia piirhinnaks **71,54 €/MWh.**

Hinnale lisandub seadusega ettenähtud käibemaks. Hinnatõusu põhjuseks on maagaasi ja aktsiisi hinnatõus.

Maadlusuudised

Laupäeval 28. detsembril osalesime Tartus toimunud kreeka-roma ja naistemaadluse võistlusel Elu Parimad Aastad.

Saavutasime järgnevad kohad:

Anu-Liis Raudsepp	1. koht
Jonete Visnapuu	1. koht
Heidi-Lii Jaago	2. koht
Eva-Maria Raudsepp	2. koht
Virgo Raja	1. koht
Joel Visnapuu	1. koht
Kuldar Kangur	1. koht
Robin Mathias Engaste	2. koht
Kristjan Jaago	2. koht
Mikk Sikkar	2. koht
Astor Argos	3. koht
Siim Argos	5. koht

21. detsembril Peterburis toimunud vana-aasta lõpu turniiril naistemaadluses saavutasid meie klubi tüdrukud järgnevad kohad:

Anu-Liis Raudsepp	3. koht
Eva-Maria Raudsepp	3. koht

Pühapäeval 15. detsembril osalesime Koigis toimunud Laste Seeria-võistlusel Presidendi Karikale vabaja naistemaadluses.

Saavutasime järgnevad kohad:

Siim Argos	1. koht
Robin Engaste	2. koht
Heidi-Lii Jaago	4. koht
Kristo Ojaste	6. koht

Anu-Liis Raudsepp 3. koht. Foto erakogu

Eva-Maria Raudsepp 3. koht. Foto erakogu

Tartus võistlusel. Foto erakogu

Oskar Bammer	5. koht
Hendri Sokk	6. koht
Reeli Engaste	7. koht

Laupäeval 14. detsembril osalesime Lähel toimunud rahvusvahelisel Vahuri Jõulturniiril kreeka-roma ja naistemaadluses. Eesti paremikule pakkusid konkurentsi Soome ja Läti klubide noormaadlajad.

Saavutasime järgnevad kohad:

Anu-Liis Raudsepp	1. koht
Robin Mathias Engaste	1. koht
Kristjan Jaago	1. koht
Virgo Raja	2. koht
Astor Argos	3. koht

8. detsembril käisime Eesti Olümpiakomitee tänuvastuvõtul Eesti sportlastele ja treeneritele, kes on 2019. aastal võitnud rahvusvahelistelt tiitlivõistlustelt medaleid. Meie klubist tunnustati Eva-Maria Raudseppa – Maailma Meistrivõistluste meeskondlik 3. koht sumos.

Lembit Kalter

Olümpiakomitee vastuvõtul. Foto erakogu

Sündmused

Veebruari lõpuni Väike-Maarja jahiseltsi Gun&Shot 20 tegutsemisaaastat kokkuvõttev näitus Väike-Maarja muuseumis. Loodushariduslik näitus tutvustab jahilukeid ning nende tegevusjälgi. Näituse on koostanud Keskkonnaameti jahinduse spetsialist Heete Ausmeel.

Kuni 28.02 Kalju Suure fotodel põhinev näitus Ma ju tean teda?! Väike-Maarja muuseumis.

21. jaanuaril kell 18.00 Väike-Maarja valla lahtised MV koroonas III etapp Triigi spordihoones.

25. jaanuaril kell 19.00 roti aasta hahaga Väike-Maarja seltsimajas. Esinevad stuudio Alima tantsijad ja nende sõbrad. Tantsuks mängib Annely Ott (Päris Anny) & Rein Kontson. Pilet alates 20. jaanuar 7 €, peo päeval 8 €. Lisainfo ja registreerimine: Epp, tel 5563 8128.

27. jaanuaril Väike-Maarja valla mälu-mängusari 4 voor Georgi söögitoas.

3. ja 10. veebruaril kell 16.00 Väike-Maarja valla MV laskmises 2. etapp Väike-Maarja spordihoones.

12. veebruaril kell 19.00 monokomöödia "Sinised kilesussid jalas" Väike-Maarja seltsimajas. Pilet 12 €, sooduspilet 10 €.

20. veebruaril kell 18.00 EV kontsertaktus Rakke kultuurikeskuses. Esinevad Rakke kooli õpilased, kultuurikeskuse isetegevusringid.

20. veebruaril kell 18.00 seriaalivaba õhtu 5. hooaeg vol 5 Ebavere tervisespordikeskuses.

21. veebruaril kell 12.00 Vabariigi aastapäeva mälestushetked Väike-Maarja Vabadussõja ausamba juures.

21. veebruaril kell 19.00 Vabariigi aastapäeva aktus Väike-Maarja seltsimajas. Aasta teo väljakuulutamise, spordirahva tunnustamine, tänukirjade üleandmine. Esineb Andrus Bonzo Albrecht.

25. veebruaril kell 18.00 Väike-Maarja vastlapäev Ebavere tervisespordikeskuses.

Lubage mõtiskleda: minevikust läbi oleviku otse tulevikku

Minevik, olevik ja tulevik moodustavad tervikliku telje, mille käesolev hetk on viiv kahe äärmuse (olnud ja tulevase) vahel. Üks tänastest suundumustest on ohtlikult paisuv arvamine, et on vaja üksnes ja ainult tulevikku vaadata. Tõsi, elu läheb alati edasi ja (teatud piirideni) mõistuspäraselt põhjendatud ajaga kaasa muutumine võrdub omamoodi ellujäämisega. Ent tunnetamaks enda ümber eksisteerivat tegelikkust võimalikult adekvaatselt ja langetades sellest tulenevalt kaalutletud homse päeva otsuseid, on oluline mõista ka seda, mis oli eile. Tänapäev ja olevik on üksnes jäämäe tipp. Tervikliku pildi tervest jäämäest ja selle olemusest saame siis, kui omame ülevaadet ka selle alumisest osast. Õigupoolest juhibki selle jäämäe käitumist valdavalt see osa, mis jääb allapoole veepiiri. Olen alati kahtlustanud, et võimetus näha kontrastselt erinevate ilmingute (mingis mõttes vastandite) ilu (olulisust) takistab elu seoste, maailma toimimise ja olemise terviklikkuse täielikku hoomamist. Sellest räägib ka mitmetuhande aasta vanune Vana-Hiina filosoofia (yin ja yang), mille kohaselt maailma olemine (ja harmoonia) tekib läbi vastandlike, kuid vältimatult koosseisusteerivate pooluste. Ehk lihtsaks keeles: oma võlu ja „otstarve“ on põuasel suveperioodil, aga ka –32 külmakraadisel kargel talvapäeval. Paraku on palju neid, kes ihalevad ja ülistavad üksnes palavat suve jälestades samal ajal kargelt külma ja lumerohket, vahest päris krõbedate miinuskraadidega talve. Teatud mõttes vastanditena tohime tinglikult vaadelda ka minevikku ja tulevikku. Puudulik maailmamõistmine kujuneb ka siis, kui ühiskond on üksnes tulevikku vaatav. Vahetundub, et tänapäev heaoluühiskond on mõneti isegi minevikku vihkav. Selle üheks ilminguks on kohati naeruväärselt fanaatiline püüdlus iga hinnaga kõige uuendamise järele. Uuenduste ja progressi vahele

on hakatud tõmbama võrdusmärki, mis on väärt. Ülistades minevikku, ignoreerivad üksnes tulevikku, ei suuda me mõista ka tänase päeva olevikulist iseloomu. Rääkimata sellest, et minevikust mitteõppimine võib tulevikku samme astudes osutada enesehävituslikuks. Minevik on kogemus, mis näitab, mis toimib ja mis mitte, see puudutab elu kõige lihtsamaid ilminguid kuni keeruliste inimestevaheliste suhete ja riikide poliitikateni välja. Teame ütlust, et „praktika on tõe kriteerium“. Minevik ongi see kogetud praktika! Mitte, et kõik minevikus toimunud oleks toimivaks ja tõeks tiuleeritav, kuid ajalugu on siiski meile üht-teist õpetanud ning peaks seeläbi olema tõele veidi lähemale aidanud. Oma ajas ja teatud valdkondade progressi najal kiputakse väga lihtsasti uskuma, et tänapäev, seejuures inimehetkel on võrreldes möödunud aegade midagi väga erilist ja teistsugust. See ei ole nii! Ja ainuüksi seetõttu arvamine, aga ka inimeste poolt läbi aegade korratud ühed ja samad eksimused (vead) kinnitavad, et hoolimata välisest on tänapäev inimene oma põhiolomusest samasugune kui sadu (ja tuhandeid) aastaid tagasi. Kes selles küsimuses vastandub minuga, vastandub näiteks David Vseviõvi ja väga paljude teiste ajaloolastega/mõtletajatega. Ärme lase ennast eksitada sellest, et väliselt (tehniliselt) on ühiskonnad küll tohutult (justkui) edenenud, aga inimene, kes selle innovatsiooniga ümber käib on põhikarakteristikult ja olemuslikult väga suures osas endine. Olgu ainult üheks näiteks meid alateadlikult juhtiv omakasu (ja minimaalse jõuvaru) printsiip, mis on Homo sapiensi alati loomult laisaks teinud. Seda iseäranis juhul, kui me selle vastu teadlikult ei astu. Sellest tulenevalt on inimolendi käitumise põhimustrid ühiskonnas toimides ja igapäevaelu elades võrdlemisi muutumatud. Goethe on öelnud, et inimene, kes ei

tunne ajalugu, see eksleb pimeduses, olles võimetu mõistma tegelikkust enese ümber. See, kes ma täna olen, põhineb suuresti minu minevikul, mille moodustavad eilsed otsused, teod ja tegemata jätmised. Kuna olevik on kootud mineviku kogemustest, sõltuvad ja lähtuvad ka tulevikku vaatamine või muutuste tegemine suuresti oleviku vundamendiks olevast minevikust ja selle tundmisest. Võib-olla lihtsaim viis selle seose mõistmiseks on tervis. Jättes kõrvale juhused, eripärad, kõrvalekalded ja erandid, siis minevik võib väga suure tõenäosusega olla määrav selles osas, kui terve ma täna olen (või ei ole). Elujõulisus, tervislik seisund ja sellest tingituna võimalused sõltuvad oluliselt minu möödunud aegade valikutest. Minevik suunitleb nii oleviku kui tuleviku, sest mineviku sündmused ja tegemised ongi loonud tänase, mille olukord on eelduseks, millises suunas võiks tulevik kulgeda. Omamoodi filosoofiline mõtlemäng, mille üle on huvitav mõtiskleda. Kui olen viimased 15-20 aastat oma elu põletanud, siis on selge, et minu tervislik seisund pruugib olla väga halb. See olukord määrab paljuski võimekuse ja potentsiaali tuleviku ettevõtmiste suhtes. Tänapäev elukvaliteet sõltub eilsetest otsustest, mis kahjuks jäetakse enamasti teadvustamata. Tihti pädeb elus esmalt vastuolulisena adutav seos: tänased vaevanõudvad tegevused on hetkel küll ebamugavad ja pingutust kätkivad, kuid osutuvad pikaajalises perspektiivis enamasti meile kasulikuks. Ja vastupidi, üksnes naudingut pakkuv ja vähest vaeva nõudev eluviis pidevalt praktiseerituna osutub pikemas plaanis meie heaolu pigem kahjustavaks. Olgu alaliselt mõeldud söömine või alkoholi tarbimine üheks ilmekaks näiteks kirjeldatud pöördvõrdelise seose mõistmisel. Ja toimigem vastupidi! Elagem aktiivselt ning aastate (aastakümnete) möödudes ei pea positiivsetes tagajärgedes

pettuma. Ehkki, kui raske võib olla ennast 2-3 korral nädalas peale tööd spordisaali või terviserajale sundida. Aga see on juba päris uus ja omaette teema. Tervise seotud küsimused on kõigest üks näitlik valdkond sellest, kuidas me minevikust sõltume. Paradoksaalne, kuid minevik ja selles toimunu on alati ja igal juhul määravalt tähtis, isegi, kui see oli ebameeldiv. Paljud ei taha seda tunnistada või lihtsalt ei saa nendest seostest aru. See puudutab meid nii individuaalsel, kogukondlikul kui rahvuslikul tasemel, mistõttu on ajaloo tundmine äärmiselt oluline. Meie minevik saab meid paljudel juhtudel tõepoolest kätte ja see tõsiasi ilmutab ennast valdkonnaüleselt. Möödunud aegade tähtsaim õppetund meie jaoks on läbikogitud reaalsus, kus ilmselt millistest otsustest alates hakkasid asjad viltu vedama või vastupidi. Me toimisime hoopis ülesehitavalt, ennast mittekahjustavalt ja õnnestavalt. Mõtisklem nende asjade üle!

Janar Rückenber

MJM OÜ pakub
elektritoid ja käiduteenust
B-pädevuse piires.
Majandustegevusteate nr
TEL002806.

Kontakt: 509 4436
Martti Sindonen
Lisainfo www.mjm.ee

Koguduste teated

VÄIKE-MAARJA KOGUDUS

Jumalateenistused pühapäeviti kell 13.00 pastoraadis.
19. jaanuar – jumalateenistus.
Teenib diakon Juhan Rumm
26. jaanuar – jumalateenistus.
Teenib diakon Juhan Rumm
2. veebruar – jumalateenistus.
Teenib diakon Juhan Rumm

9. veebruar – missa. Teenib õpetaja Tauno Toompuu
16. veebruar – jumalateenistus. Teenib diakon Juhan Rumm
23. veebruar – jumalateenistus. Teenib diakon Juhan Rumm
Koguduste teenib hooldajaõpetajana Tauno Toompuu. Tel 529 0651, e-post: tauno.toompuu@eelk.ee. Diakon Juhan Rumm. Tel 5345 0943.
EELK Väike-Maarja koguduse aadress: Tamme 3 46202 Väike-Maarja internetis: <http://www.eelk.ee/vaike-maarja/>
EELK Väike-Maarja koguduse annetusarve nr Swedbankis on EE652200001120247658

AVISPEA KOGUDUS

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.
Koguduse pastor on Eerek Preisfreund. Tel 323 5450; 524 1982, e-post: avispea@ekkllesia.ee
Avispea Vabakoguduse aadress: Avispea küla, 46208 Väike-Maarja vald, Lääne-Virumaa
Koguduse veebileht: <http://avispeakogudus.wixsite.com/kogudus>
Eesti EKB Koguduste Liidu Avispea Vabakogudus 10502002423005

SIMUNA KOGUDUS

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.
Koguduse õpetaja on Enn Salveste.
EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna
Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021,
e-post: enn.salveste@eelk.ee
EELK Simuna ja Juuda koguduse arvelduskonto annetuste tarvis on: Swedbank IBAN: EE852200001120184054

RAKKE KOGUDUS

Jumalateenistused pühapäeviti kell 14.00 Oru 6.
EEKBKL Rakke Koguduse aadress: Oru 6, 46301 Rakke
Kogudust juhatab diakoniss Tiina Teppo.
Tel 5623 1313, e-post: rakke.kogudus@gmail.com
Koguduse veebileht: <http://rakkekogudus.weebly.com/>
Annetused: EEKBKL Rakke Kogudus EE432200221044564569 Swedbank

Kalmistumeistrite kontaktandmed:
Väike-Maarjas – Ruth Palmiste, tel 516 1809;
Simunas – Mirjam Kesküla, tel 524 7944; Aos – Aili Uustalu, tel 524 6501

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

*Õnne tänasteks tegudeks,
õnne homseteks olemisteks,
õnne tuleviku toimetusteks!
Olge rõõmsad, terved ja tublid!*

JANELLE NURKMA	07.12.2019
MARTA RÜÜSON	22.12.2019
ALEX LEMVALD	23.12.2019
ARDEN RAHA	24.12.2019
KERON AAS	25.12.2019
LISANDRA AAVA	25.12.2019
JOOSEP HEIN	29.12.2019

TÄNUAVALDUS

Täname **Priit Kõlu OÜ Priitel**, kes vana-aasta õhtul taastas meie majas elektrivalguse, mis elektririkke tõttu oli katkenud.
Rakke KÜ Tammevana 21 maja elanikud

Korstnapühkija
55604046
(Ahjukoda OÜ)

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 504 5215, 514 5215,
info@est-land.ee

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

Veebruar

Üks päev kui pärl ta teiste seas
kord aastas särab igas eas

100	JELISAVETA NAPINEN – 22.02.1920	86	MILVI-LISANNE PUŠKINA – 07.02.1934
96	MAIMU MOONES – 06.02.1924		ETE SILLAMAA – 20.02.1934
95	MEETA KALTER – 06.02.1925	85	JOHANNES TUTT – 01.02.1935
91	AINO MITT – 18.02.1925		EVALD ILVES – 06.02.1935
90	ANTTI ILOMETS – 16.02.1929		KADRI PAJULA – 08.02.1935
90	HILDA KAARE – 13.02.1930		PILVI LUNGE – 12.02.1935
89	ELLIGRAU – 13.02.1930	80	KAIDO OSMAN – 02.02.1940
89	LUDMILLA PORGASAAR – 03.02.1931		ANNE KOPPEL – 08.02.1940
88	ATALJA MÄVEER – 22.02.1931		AINO KALAMÄE – 24.02.1940
88	ELVI SEPP – 01.02.1932		TOIVO ATLA – 26.02.1940
87	MAIMO REITEL – 02.02.1932	75	HEINO KUNGLA – 02.02.1945
	ASAEL TRUUPÖLD – 20.02.1932	70	AADU RAND – 01.02.1950
	EVI KIRPSON – 21.02.1932		SILVI SEPA – 02.02.1950
	EVALD KÜNGAS – 25.02.1932		RAJA GUNJAKOVA – 04.02.1950
	AINO-JOHANNA ÕUNAPUU – 26.02.1933		ALEKSANDER INGEROINEN – 08.02.1950
	VAIKE PART – 27.02.1933		VLADIMIR KERGE – 10.02.1950
			LIIDIA ARUMÄGI – 10.02.1950
			HARRI LINDRET – 11.02.1950
			MARE MARJAPUU – 17.02.1950
			ENE KANGUR – 26.02.1950

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäevaõnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Väike-Maarja Hooldekodu (Ravi 1, I korrus) päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid **URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:**
- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad,
- mähkmed jm.
Isikliku abivahendi kaardi olemasolul kaup 40% soodsamalt.

Tellitud tooted tuuakse kohale **11. veebruaril kell 9.00-12.00**

Tellimiseks ja infoks helistada tel 326 1345 või 5656 4959.
NB! Abivahendi soovist etteteatamine vähemalt 5 tööpäeva varem!

Simuna spordihoones, I korrusel, osavalla ruumis saab tellitud tooted kätte **11. veebruaril kell 12.30**

Rakkes, Simuna tee 10 saab tellitud tooted kätte **11. veebruaril kell 14.00**

Pandivere Pansionis, Mõisa, Vao küla saab tellitud tooted kätte **11. veebruaril kell 14.30**

Helmar Ehitus

Pakub teenust Lääne-Virumaal.

Planeerimistööd, kaevetööd, kanalisatsioonitööd, veetrassid, maakütte toru paigaldus, kaabli kanali rajamine.
KAEVETEENUS:
- ST CAT Ekskavaator 305E2 CR-iga (1600mm, 750mm ja 400mm kaevetüvi)
TÖSTETEENUS:
Rataslaadur Kramer 750
VEOTEENUS:
Multilift kastiga Scania 6X2
Tel. +372 56722383
www.helmarehitus.ee
helmarehitus@gmail.com

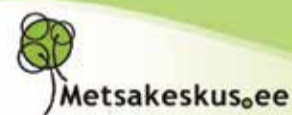
Äntu Mõis OÜ müüb mahekanamune argipäeviti kell 8-16.
Asume Äntu külas Väike-Maarja vallas.
Tel 327 0206.

Äntu Mõis OÜ rendib Väike-Maarja vallas põllumaid.
Kontakt: 523 0732; lauri@antumois.ee.

ROBOTNIIDUKITE MÜÜK, PAIGALDUS, HOOLDUS JA REMONT.

BASEILO
AIA- JA METSATEHNIKA MÜÜK, HOOLDUS, REMONT
Rakvere, Tallinna 47
tel +372 56 498 775 • info@baseilo.ee • www.baseilo.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja:

Väike-Maarja Vallavalitsus,
Pikk 7, 46202 Väike-Maarja,
tel 329 5750, www.v-maarja.ee

Toimetaja: Kristel Kitsing

Toimetuse kolleegium:

Kirke Tobreluts, Edgar Tammus, Siiri Kanarbik, Annika Aasa, Kristel Lehtme.
Kaastööd ja teated palume saata hiljemalt

30. kuupäevaks e-posti aadressil: kristel.kitsing@v-maarja.ee, tel 329 5759.

Toimetuse võib teha lühendatult.

Toimetuse ei vastuta reklaamide sisu eest.

Tehniline teostus:

Arman Projekt OÜ
Tel 5649 5252, kalurileht1.ee
Ilmub kord kuus, kuu lõpunädalal.
Tiraaž 2700 eksemplari.

MÜÜA punane Nissan Almera (2006 a)

Läbisõit 200 000 +
Kindlustus ja ülevaatus kehtivad.
Hind 1000.- (kokkuleppel).
Kontakt: **Erich 5286 395**

Mälestame

Ei võta sõnad leinavalu, ei kuivata nad pisaraid...

VALTER SILDMEETS	10.05.1934-25.12.2019
REIN SILDVEE	02.04.1954-03.12.2019
VALENTINA KONDRATJEVA	01.04.1945-18.12.2019
SIRJE METSLA	03.10.1952-23.12.2019
LAIRE VEELMAA	18.02.1962-18.12.2019

